

Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky
Správa Pieninského národného parku
Červený Kláštor

ROČENKA
2002 - 2004

Obsah

1.	ÚVOD (DANKO)	4
2.	PIENINSKÝ NÁRODNÝ PARK	4
2.1.	HISTÓRIA OCHRANY PRÍRODY V PIENINSKOM NÁRODNOM PARKU (DANKO)	4
2.2.	ÚZEMNÁ PÔSOBNOSŤ (KISKOVÁ)	10
2.3.	PRÁVNE POSTAVENIE (DANKOVÁ)	10
3.	OCHRANA PRÍRODY	13
3.1.	ÚZEMNÁ OCHRANA (DANKOVÁ)	13
3.1.1.	Maloplošne chránené územia (Danková)	14
3.2.	ANORGANICKÉ JAVY	16
3.2.1.	Geológia (Soľava)	16
3.2.2.	Vodné toky a vodopády (Soľava)	17
3.3.	OCHRANA A VÝSKUM RASTLINSTVA	18
3.3.1.	Mapovanie trávnej vegetácie (Žilkovanová)	18
3.3.2.	Mapovanie rašelinísk (Žilkovanová)	19
3.3.3.	Mapovanie invázných druhov rastlín (Žilkovanová)	20
3.3.4.	Sledovanie zmien vegetácie PIENAP-u vplyvom vodnej nádrže Czorstyn – Niedzica (Žilkovanová)	22
3.3.5.	Sledovanie výskytu vstavačovitých (Žilkovanová)	22
3.3.6.	Manažmentové opatrenia (Žilkovanová)	23
3.4.	OCHRANA A VÝSKUM ŽIVOČÍŠTVA	23
3.4.1.	Zisťovanie výskytu vydry riečnej v povodí Dunajca (Kisková)	23
3.4.2.	Mapovanie bobra vodného (Kisková)	23
3.4.3.	Výskum drobných zemných cicavcov (Kisková)	24
3.4.4.	Výskum vtáčích spoločenstiev (Kisková)	25
3.4.5.	Mapovanie kurovitých vtákov (Kisková)	25
3.4.6.	Malakologický výskum (Kisková)	25
3.4.7.	Lepidoptera (Kisková)	26
3.4.8.	Migrácia a ochrana obojživelníkov (Kisková)	26
3.4.9.	Činnosť chovnej stanice pri Správe PIENAP-u (Kisková)	27
3.5.	CHRÁNENÉ STROMY (KLÍČ)	28
3.5.1.	Návrh na zrušenie a zrušenie ochrany CHS (Klíč)	29
3.5.2.	Ošetrovanie CHS (Klíč)	29
3.5.3.	Perspektívne stromy v územnej pôsobnosti Správy PIENAP-u (Klíč)	30
3.6.	PROGRAM ZÁCHRANY JASOŇA ČERVENOOKÉHO	31
3.6.1.	O projekte (Žilkovanová)	31
3.6.2.	Umelý chov jasoňa červenookého (Žilkovanová)	32
3.6.3.	Inventarizáci a lietajúcich imág (Žilkovanová)	33
3.6.4.	Príprava nových genofundových lokalít (Žilkovanová)	33
4.	NATURA 2000 (KISKOVÁ, DANKO)	34
4.1.	SKUEV 0333 BELIANSKY POTOK	35
4.2.	SKUEV 0334 VEĽKÉ OSTURNIANSKE JAZERO	35

4.4.	SKUEV 0336 TORYSA	36
4.5.	SKUEV 0337 PIENINY	36
4.6.	SKUEV 0338 PLAVEČSKÉ ŠTRKOVISKÁ.....	37
4.7.	SKUEV 0339 PIENINSKÉ BRADLÁ	37
5.	VYUŽÍVANIE ÚZEMIA	38
5.1.	LESNÉ HOSPODÁRSTVO (SOEAVA).....	38
5.2.	STAVEBNÁ ČINNOSŤ (DANKOVÁ).....	40
5.3.	POĽNOHOSPODÁRSTVO A VYUŽÍVANIE POĽNOHOSPODÁRSKEJ PŮDY (KLČ).....	42
5.4.	VOENE RASTÚCA ZELEŇ (KLČ).....	44
6.	STRÁŽNA A TERÉNNA SLUŽBA.....	44
6.1.	STRÁŽ PRÍRODY (STRNAD, BABÍK).....	44
6.2.	OZNAČOVANIE ÚZEMIA (BABÍK, STRNAD).....	47
6.3.	NÁVŠTEVNOSŤ ÚZEMIA, TURISTIKA A ŠPORT (KOSTÚROVÁ, MALATINOVÁ) 48	
7.	ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA (KOSTÚROVÁ, ŽLKOVANOVÁ).....	49
7.1.	OTVORENIE TURISTICKEJ SEZÓNY (KOSTÚROVÁ, MALATINOVÁ).....	49
7.2.	ČISTÉ HORY A POTOKY (KOSTÚROVÁ, MALATINOVÁ).....	49
7.3.	ENVIROJAR (KOSTÚROVÁ, MALATINOVÁ).....	50
7.4.	OSVETA NA ŠKOLÁCH.....	50
7.5.	INFORMAČNÉ STREDISKÁ	51
8.	EDIČNÁ, PROPAGAČNÁ A PUBLIKAČNÁ ČINNOSŤ	51
8.1.	EDIČNÁ A PUBLIKAČNÁ ČINNOSŤ (KOSTÚROVÁ, MALATINOVÁ).....	51
9.	INFORMATIKA (ŽLKOVANOVÁ).....	52
10.	ZAHRANIČNÉ STYKY A MEDZINÁRODNÁ SPOLUPRÁCA (DANKO)	53
10.1.	CEZHRANIČNÁ SPOLUPRÁCA :	53
10.2.	PRACOVNÁ SKUPINA PRE CEZHRANIČNÚ SPOLUPRÁCU.....	57
10.3.	ŠTÚDIJNÉ POBYTY	58
11.	SPOLUPRÁCA S MIMOVLÁDNYMI ORGANIZÁCIAMI (DANKO) ..	58
12.	ORGANIZÁCIA SPRÁVY PIENAP-U (DANKO)	59
12.1.	PERSONÁLNE OBSADENIE.....	59
13.	EKONOMIKA (KOVÁLSKÁ)	61
14.	POĎAKOVANIE	63

1. Úvod (Danko)

Pieninský národný park, aj keď je druhým najstarším národným parkom na Slovensku, nevydal doposiaľ žiadnu ročenku alebo iný materiál, ktorý by sumarizoval činnosť Správy Pieninského národného parku za určité obdobie. Bolo to v minulosti dané viacerými činiteľmi, medzi ktoré patrí:

- dlhé obdobie nesamostatnosti, v podstate od vzniku národného parku do roku 1996,
- nedostatok pracovníkov po osamostatnení Správy spolu so zmenami v organizácii národných parkov.

Tento nedostatok v súčasnosti radi odstraňujeme a spracovaná ročenka po prvý krát v histórii Pieninského národného parku sumarizuje činnosť Správy Pieninského národného parku. Za obdobie rokov 2002 - 2004 premieta činnosti, ktoré správa národného parku plnila v období, keď sa stala súčasťou organizácie „Štátna ochrana prírody SR“, ktorou sa ustálila organizačná štruktúra ochrany prírody na Slovensku. Ročenka hodnotí obdobie, v ktorom dochádza v rámci novej organizačnej štruktúry nielen k neustálemu nárastu úloh v ochrane prírody, ale konečne aj k personálnemu a materiálnemu posilňovaniu.

2. Pieninský národný park

2.1. História ochrany prírody v Pieninskom národnom parku (Danko)

Prvé názory a snahy o ochranu niektorých častí územia Pienin sa začali objavovať najmä na poľskej strane už po skončení prvej svetovej vojny. Podnet k týmto snahám dal zhoršujúci sa stav prírodných pomerov v území Pienin vplyvom nekontrolovateľnej ťažby v lesoch, zakladania kameňolomov, nekontrolovanej výstavby a najmä pastvy v lesných a xerothermných spoločenstvách vápencových brál a sutí. Zvlášť negatívne sa prejavila pastva na lúkach hradného brala Czorstyn, ktoré 14. marca 1921 v záujme ich záchrany premenil vlastník p. Drohojowski na úplnú rezerváciu. Tento počin a ďalšie antropické tlaky na prírodu Pienin dali podnet na intenzifikáciu snáh pre vytvorenie chráneného územia typu národného parku v území poľských, ale i slovenských Pienin.

Pod tlakom týchto okolností poverila štátna komisia ochrany prírody Poľskej republiky Dr. Stanislava Kulczyńskiego, aby v náväznosti na svoje výskumy v území Pienin, vypracoval projekt vytvorenia Pieninského národného parku. Spracovaný návrh bol predstavený zodpovedným poľským ministerstvám v r. 1922. Vzhľadom na veľký záujem o spracovaný projekt sa uskutočnila 10. septembra 1923 konferencia v poľskej Szczawnici za účasti zainteresovaných ministerstiev a vlastníkov pozemkov. Jedným z výnimočných uznesení tejto konferencie bol prísľub rozhodujúcich vlastníkov lesa na odpredaj, resp. výmenu svojich majetkov v prospech národného parku.

Ďalším významným medzníkom, ktorý prispel k vytvoreniu chránených území v Pieninách bol 6. máj 1924, kedy hraniční zmocnenci Ing. V. Roubík (ČSR) a prof. W. Goetel (Poľsko) po dlhých a intenzívnych rokovaní podpísali tzv. „Krakovský protokol“. V tomto protokole sa okrem vyriešenia mnohých tatranských problémov riešili aj problémy v Pieninách a iných pohraničných územiach. Okrem iného protokol odporúčal:

- vytvoriť podmienky pre vznik chránených území na československo-poľskom pohraničí,
- vyriešiť turistické a komunikačné problémy na území Pienin.

S týmto návrhom sa stotožnila aj konferencia oficiálnych predstaviteľov oboch štátov, ktorá sa konala v Zakopanom v septembri r. 1924. Konferencia odporúčala vytvoriť podmienky aj pre vznik chránených území na spoločnej slovensko-poľskej hranici v Babej hore, Tatrách, Pieninách a Čiernohorí.

Krakovský protokol spolu s konferenciou v Zakopanom boli prvými krokmi, ktoré viedli k uzavretiu týchto zmlúv:

rok 1925:

- dohoda o malom pohraničnom styku v československo-poľskom pohraničí, ktorá výrazne uľahčovala hospodársky život obyvateľom pohraničia,
- turistická československo-poľská konvencia, ktorá poskytovala mnoho výhod pri prekračovaní štátnej hranice členom niektorých turistických a lyžiarskych organizácií,

rok 1928:

- československo-poľská dohoda o rybolove a ochrane rýb v hraničných vodách,

rok 1931:

- podpísanie dohody v Gdyni, ktorá určila pravidlá vo využívaní:
 - pieninskej cesty (cesta prielomom Dunajca z Červeného Kláštora do poľskej Szcawnice). Dohoda okrem iného riešila aj problematiku údržby cesty a obmedzovala aj pohyb motorových vozidiel po ceste.
 - Dunajca a Popradu, pričom zakazovala využívanie motorových lodí v prielome Dunajca.

Okrem prijatia týchto vážnych bilaterálnych dohôd sa rozvinula spolupráca pri príprave návrhov na vyhlasovanie chránených území v slovensko-poľskom pohraničí. Práce na československej strane boli o to ľahšie, že vlastníkom celého prielomu Dunajca sa stal po gréckokatolíckej cirkvi v Prešove štát. Významnými medzníkmi ochrany prírody v Pieninách ďalej boli:

- december 1925 - konferencia československých a poľských vedeckých predstaviteľov v Krakove, ktorá sa zaoberala problematikou zriaďovania a organizácie navrhovaných pohraničných parkov,
- máj 1929 - zasadanie poľskej Rady ochrany prírody v Szcawnici, kde poľská strana:

- vyriešila problematiku vlastníctva pozemkov na území Pienin ich odkúpením pre národný park najmä od rodín Drohojowských a Dziewolských,
 - predstavila návrh budúcich hraníc národného parku v členení na rezervácie úplné a čiastočné,
 - predstavila návrh organizácie národného parku,
 - vyzvala slovenskú stranu na započatie prác pri príprave chráneného územia na slovenskej strane Pienin,
- december 1929 - konferencia slovenských, poľských a rumunských vedeckých pracovníkov v Krakove, na tému pohraničné národné parky. S referátmi okrem iných vystúpili prof. W. Szafer, prof. W. Goetel z Poľska, prof. K. Domin z Československa, prof. A. Borzy z Rumunska. Konferencia navrhla vytvorenie stálej 6-člennej Komisie pre ochranu prírody, v ktorej by mali uvedené štáty po dvoch zástupcoch,
 - august 1930 - v poľskej Szczawnici sa za účasti poľských a československých odborníkov v ochrane prírody uskutočnilo slávnostné proklamovanie národného parku v Pieninách.

Tieto aktivity aj s predčasným proklamovaním vzniku národného parku v Pieninách prispeli k vytvoreniu predpokladov a atmosféry vo výkonných a administratívnych orgánoch oboch štátov pre prijatie týchto právnych aktov:

- Nariadenie ministra roľníctva v Poľsku zo dňa 23. mája 1932, ktorým sa s účinnosťou od 1. júna 1932 zriaďuje „Park Narodowy w Pieninach“ o výmere 756 ha.
- Nariadenie ministra roľníctva v Československu zo dňa 9. júla 1932, ktorým sa s účinnosťou od 12. júla 1932 zriaďuje Slovenská prírodná rezervácia v Pieninách.

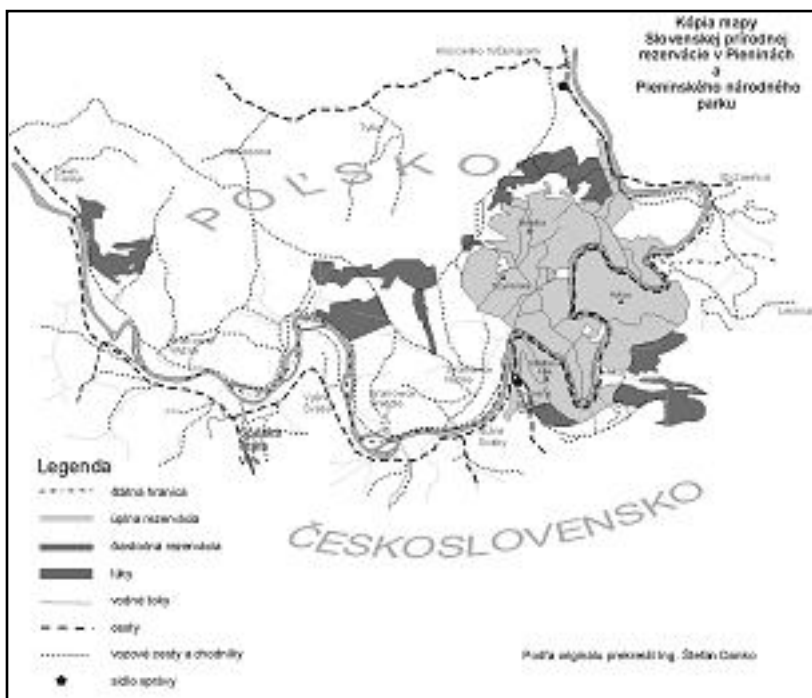
Rezervácia mala výmeru 423 ha.

17. júla 1932 sa uskutočnilo slávnostné vyhlásenie Slovenskej rezervácie v Pieninách v Červenom Kláštore v historickom lipovom parku pri objekte Červeného kláštora (bývalý Chránený areál Pieninskej lipy, dnešná zóna „B“) a v Szczawnici za účasti predstaviteľov Československa a Poľska.

Československú delegáciu tvorili: Dr. A. Štefánka - minister vlády ČSR, Dr. Ing. K. Šiman - generálny riaditeľ Štátnych lesov v Prahe, R. Maximovič - hlavný konzervátor, Dr. Ján Kovalík - predstaviteľ parlamentu a senátu, Dr. Hoffmann - Úrad ochrany pamiatok Bratislava, prof. Dr. K. Domin - Karlova univerzita v Prahe, prof. Dr. R. Kettner - Československá geologická spoločnosť, Doc. Dr. J. Kraina - Československá botanická spoločnosť a mnoho iných.

Poľskú delegáciu okrem iných tvorili: W. Leśniewski - viceminister roľníctva, A. Loret - generálny riaditeľ Štátnych lesov, Inž. K. Szubert - riaditeľ Štátnych lesov v Lvove, W. Zawistowski - radca ministra osvedy, prof. Dr. W. Szafer - delegát ministerstva osvedy pre veci ochrany prírody.

Počas oslavy v Červenom Kláštore vystúpili obaja vedúci delegácií, predstavitelia štátnych lesov, ministerstva osvety, poslanci parlamentu a senátu, zástupcovia turistov. Vo všetkých príhovoroch bol zvýrazňovaný úspech spoločného snaženia pri vytvorení chránených území v Pieninách, ktoré predstavujú prvý medzinárodný park v Európe. Oslava po spoločnom obede a splave na pltiach prielomom Dunajca, pokračovala poobede slávnostnou akadémiou v poľskej Szczawnici.

Po vyhlásení prvého medzinárodného parku v Európe vznikli na obidvoch stranách hranice komisie pre národné parky zložené z predstaviteľov odborných organizácií a vedeckých odborníkov.

Na slovenskej strane bola komisia menovaná hneď po vyhlásení Slovenskej prírodnej rezervácie v Pieninách v tomto zložení: Predseda Dr. Ing. K. Šiman - generálny riaditeľ Štátnych lesov v Prahe, podpredseda Ing. A. Barna riaditeľ Štátnych lesov a majetkov v Liptovskom Hrádku, členovia Rudolf Maximovič - konzervátor a referent ochrany prírody a pamiatok Ministerstva

národnej osvety v Prahe, prof. Dr. K. Domin rektor Karlovej univerzity v Prahe, prof. J. Volko-Starohorský - profesor Gymnázia v Liptovskom Svätom Mikuláši, prof. J. Roubal - profesor Gymnázia v Banskej Bystrici a Ing. František Kyntera - vedúci Výskumného ústavu pedológie a klimatológie v Bratislave.

27. januára 1933 poľský minister roľníctva menoval komisiu poľského Pieninského národného parku v zložení: Predseda W. Lesniewski - viceminister roľníctva, členovia boli prof. Dr. W. Goetel - profesor Baníckej akadémie, členmi z Jagellonskej univerzity boli: prof. Dr. N. Siedlecki - zoológ, Dr. J. Smolenski - klimatológ a geograf, prof. Dr. W. Szafer - botanik.

Po samostatných rokovaní jednotlivých komisií sa v dňoch 8. a 9. januára 1934 uskutočnila spoločná porada poľskej komisie Národného parku v Pieninách a komisie Slovenskej prírodnej rezervácie v Pieninách, ktoré sa konali v poradnej sieni Poľskej akadémie vied a umenia v Krakove.

Porade predsedal poľský viceminister roľníctva a predseda komisie Národného parku v Pieninách W. Lesniewski a poľskú delegáciu okrem neho tvorili členovia komisie prof. Dr. W. Goetel, prof. Dr. M. Siedlicki, prof. Dr. J. Smolenski, prof. Dr. W. Szafer a odborní znalci prof. Dr. F. Staff, prednosta hlavného riaditeľstva Štátnych lesov vo Varšave, Ing. K. Szubert, riaditeľ Štátnych lesov v Lvove, Ing. J. Hausbrand, správca Výskumného ústavu štátnych lesov vo Varšave, Ing. W. Lewicki, inšpektor Štátnych lesov vo Lvove, Dr. L. Plonski, zástupca Výskumného ústavu štátnych lesov vo Varšave, Ing. T. Owczarzak, správca Národného parku v Pieninách, Ing. K. Stachowicz, správca Podhalanských lesov v Zakopanom. Spravodajcom komisie bol Ing. J. Kostyrko, delegát Výskumného ústavu štátnych lesov vo Varšave.

Československú delegáciu viedol predseda komisie Dr. Ing. K. Šiman a jej členmi boli: prof. Dr. K. Domin, konzervátor R. Maximovič, prof. Ján Roubal, prof. J. Volko-Starohorský, Ing. F. Kyntera.

Program spoločného rokovania obidvoch komisií riešil pre najbližšie obdobie okrem iného tieto okruhy otázok:

1. Schválenie rokovacieho poriadku spoločných zasadnutí
2. Návrh spolupráce Československa a Poľska vo veci Národného parku v Pieninách
3. Návrh spolupráce vo veciach hospodárskej činnosti v lese na území parku
4. Návrh spolupráce pri ochrane zvere a rýb
5. Návrh vedeckej spolupráce na území parku
 - v odbore klimatológie
 - v odbore zoológie
 - v odbore botaniky
 - v odbore lesníctva

Pre zaujímavosť predstavujeme časť uznesení, ktoré boli na vtedajšiu dobu prevratné a ich úroveň sme nedosiahli ani v súčasnosti. Z celkového počtu 63 uznesení sú to napríklad návrhy, aby:

- výsledky spoločných rokovaní komisií národného parku a prírodnej rezervácie boli postavené na jednotnú právnu základňu, ktorá bola definovaná dohodou obidvoch štátov,
- sa povolenia vydané jednou administratívnou jednotkou ku vykonávaniu prírodovedného výskumu automaticky vzťahovali na celé územie rezervácie,
- sa rozvoj cestovného ruchu v území upravil na jednotných zásadách,
- sa komisie postavili proti zámeru rozšírenia Pieninskej cesty a navrhli zachovať ju v doterajšom stave s využitím výhybiek tak, aby slúžila turistickému ruchu za predpokladu, že sa nezmení jej zakomponovanie v prírodnom prostredí,
- obidve komisie vydávali správy zo spoločných porád v spoločnej publikácii, pričom sa nevylučuje možnosť iných spoločných publikácií,
- sa úplná rezervácia nachádzala v celom prielome Dunajca,
- inventarizácia a hospodárenie v celom parku sa opieralo o rovnaké zásady. Projekty týchto zásad mali podliehať schváleniu obidvoch častí komisie,
- na území úplnej rezervácie bola protikôrovcová ochrana len veľmi mierna s ponechaním ošetrenej hmoty pri pni,
- obnova holín bola vykonaná umelo len vtedy, keď sa nedostavila prirodzená obnova a len zo semena miestnej proveniencie,
- boli rovnaké zásady sprístupňovania územia, pričom mala byť zachovaná komunikácia s predstaviteľmi turistických spolkov,
- bol zaistený medzi vedúcimi pracovníkmi obidvoch organizačných jednotiek stály tok informácií,
- na území obidvoch parkov platil prísny zákaz odstrelu zvere. Odstrel zvere odôvodnený objektívnymi príčinami (zdravotné, veterinárne a iné) museli schváliť obidve komisie,
- v prielome Dunajca bola zavedená prísna ochrana rýb so zákazom akéhokoľvek lovu rýb,
- rybárska a poľovná stráž pracovala na základe jednotných predpisov vydaných komisiami obidvoch parkov.

Rozvíjajúcu sa spoluprácu prerušila druhá svetová vojna. Pred jej začiatkom v období od 27. 11. 1938 do 1. 9. 1939 boli Pieniny spolu s obcou Lesnica pričlenené k Poľsku a územie Slovenskej prírodnej rezervácie v Pieninách bolo administratívne začlenené do poľského Národného parku v Pieninách. Týmto aktom a začiatkom druhej svetovej vojny bola prerušená dokonale prepracovaná a fungujúca medzinárodná spolupráca v Pieninách.

V Poľsku bol obnovený národný park 30. októbra 1954 a 21. júla 1955 bola ministrom leśnictva menovaná Rada Pieninského národného parku ako poradný orgán vo veciach národného parku. Táto organizačná štruktúra v podstate trvá v Poľsku doposiaľ.

Na Slovensku bola obnovená Slovenská prírodná rezervácia v Pieninách Nariadením povereníctva poľnohospodárstva a leśného hospodárstva zo dňa

13. 12. 1957 pod názvom Pieninská prírodná rezervácia s účinnosťou od 1. 1. 1958. Hospodársky a organizačne bola pričlenená do Správy TANAP-u v Tatranskej Lomnici. V roku 1958 bol zároveň Ing. Pacanovským predstavený prvý projekt vytvorenia Pieninského národného parku. Nariadením Predsedníctva Slovenskej národnej rady č. 5 zo 16. januára 1967 bol vyhlásený Pieninský národný park so sídlom v Červenom Kláštore.

Pieninský národný park bol 30 rokov organizačne začlenený do organizačnej štruktúry Tatranského národného parku a až v roku 1996, jeden rok po účinnosti zákona 287/94 Z. z. o ochrane prírody a krajiny, bol postavený na úroveň ostatných národných parkov najprv ako súčasť Správy národných parkov Slovenskej republiky a od roku 2000 ako súčasť Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky.

Nariadením vlády Slovenskej republiky č. 47 zo 14. januára 1997 sa zvýšila výmera Pieninského národného parku z pôvodných 2 125 ha na súčasných 3 749,62 ha a ochranné pásmo bolo upravené na 22 444,17 ha.

2.2. Územná pôsobnosť (Kisková)

Nariadenie vlády SR č. 47/1997 o Pieninskom národnom parku vymedzuje územie a hranice národného parku a jeho ochranného pásma v územnej príslušnosti Prešovského kraja v dvoch okresoch (Kežmarok a Stará Ľubovňa), ktoré zahŕňajú katastre 7 obcí na území NP (Červený Kláštor - časť, Haligovce - časť, Kamienka - časť, Lechnica - časť, Lesnica, Stráňany - časť, Veľký Lipník - časť) a 20 obcí v ochrannom pásme (Červený Kláštor - časť, Havka, Jezersko, Lechnica - časť, Lysá n. Dunajcom, Majere, Malá Franková, Matiašovce, Osturňa, Reľov, Slovenská Ves - časť, Spišské Hanušovce, Spišská Stará Ves, Toporec - časť, Veľká Franková, Zálesie, Haligovce - časť, Stráňany - časť, Veľká Lesná, Veľký Lipník - časť).

Od 1. júla 2000 má Správa Pieninského národného parku okrem vlastného územia NP a jeho OP v územnej pôsobnosti aj voľnú krajinu v okrese Stará Ľubovňa a Kežmarok (okrem obcí Rakúsy, Mlynčeky, Stráne pod Tatrami, Stará Lesná). Celková výmera územnej pôsobnosti je 142 442 ha, počet obyvateľov 105 835 k 1. 1. 1997.

2.3. Právne postavenie (Danková)

Pieninský národný park zabezpečuje ochranu prírody na vlastnom území národného parku, jeho ochranného pásma a voľnej krajiny v okrese Stará Ľubovňa a Kežmarok. Správa plní úlohy vyplývajúce z platných právnych predpisov (zákon NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny, vyhláška MŽP SR č. 24/2003 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny).

Rozhodnutím ministra ŽP SR č. 36/2000-4 z 1. 7. 2000 boli všetky slovenské veľkoplošné chránené územia (NP a CHKO) zlúčené s ďalšími

organizáciami OP do novej strešnej rozpočtovej organizácie Štátna ochrana prírody SR so sídlom v Banskej Bystrici.

Podmienky využívania Pieninského národného parku upravuje jeho návštevny poriadok, ktorý bol vyhlásený všeobecne záväznou vyhláškou OÚ ŽP v Starej Ľubovni č. 1/1995 z 31. augusta o Návštevnom poriadku Národného parku Pieniny.

Uznesením vlády Slovenskej republiky č. 458 zo dňa 7. júla 1998 bol schválený Program starostlivosti o Pieninský národný park do roku 2008, ktorý vymedzuje strategické ciele a zásady starostlivosti o prírodu a krajinu národného parku a priestorovo diferencuje územie národného parku a jeho ochranného pásma na ekologicko-funkčné priestory. Program obsahuje opatrenia, ktoré je nutné realizovať nielen na úseku starostlivosti o prírodu NP, ale aj na úseku legislatívy, vedeckovýskumnej činnosti, informačného systému, environmentálnej výchovy, organizácie a riadenia.

Prehľad právnych noriem, ktorými sa vyhlásili osobitne chránené časti prírody v územnej pôsobnosti Správy Pieninského národného parku, (uvedené sú všetky právne predpisy týkajúce sa chráneného územia; platné právne predpisy sú vytlačené kurzívou) je uvedený v tab. 1

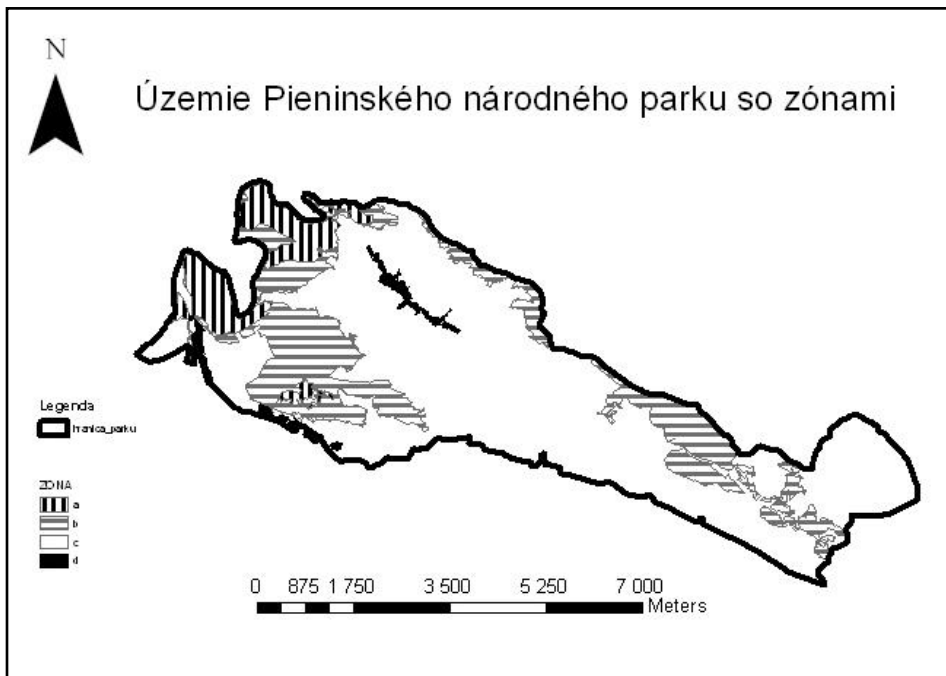
Tab. 1

Chránená časť prírody	Právne normy
<i>vlastné územie NP**</i>	Nariadenie Predsedníctva SNR č. 5/1967 o zriadení Pieninského národného parku <i>Nariadenie vlády č. 47/97 o Pieninskom národnom parku</i>
NPR Prielom Dunajca**	Vyhláška Ministerstva zeméďelství č. 28560 a Nariadenie č. 159/32 o Slovenskej prírodnej rezervácii v Pieninách Nariadenie Predsedníctva SNR č. 5/1967 o zriadení Pieninského národného parku <i>Nariadenie vlády č. 47/97 o Pieninskom národnom parku</i>
NPR Haligovské skaly**	Nariadenie Predsedníctva SNR č. 5/1967 o zriadení Pieninského národného parku <i>Nariadenie vlády č. 47/97 o Pieninskom národnom parku</i>
NPR Prielom Lesnického potoka**	Nariadenie Predsedníctva SNR č. 5/1967 o zriadení Pieninského národného parku <i>Nariadenie vlády č. 47/97 o Pieninskom národnom parku</i>
NPP Aksamitka**	<i>Úprava Ministerstva kultúry SSR č. 9167/1979</i>
PR Kamienska tisina**	<i>Vyhláška Krajského úradu v Prešove č. 1/1996-</i>

	<i>VZV/ŽP</i>
CHA Pieninské lípy**	<i>Školská a kultúrna komisia ONV Poprad č. 45/2-23/10-1972</i>
<i>ochranné pásmo NP</i>	
PR Jezerské jazero	<i>Nariadenie Predsedníctva SNR č. 5/1967 o zriadení Pieninského národného parku Nariadenie vlády č. 47/97 o Pieninskom národnom parku</i>
PR Veľké osturnianske jazero	<i>Nariadenie ONV Poprad č. 71/1984</i>
PR Malé jazerá	<i>Nariadenie ONV Poprad č. 71/1984</i>
PP Jazero	<i>Nariadenie ONV Poprad č. 71/1984</i>
CHS Lipa vo Veľkej Lesnej	<i>ONV Stará Ľubovňa č. 46/89 Vyhláška KÚ Prešov č. 1/1997</i>
<i>mimo územia NP a jeho OP</i>	
PR Slatina pri Šariš. Jastrabí	<i>Uznesenie rady ONV Stará Ľubovňa č. 204/80</i>
PP Jarabinský prielom	<i>Nariadenie Predsedníctva SNR č. 5/1967 o zriadení Pieninského národného parku</i>
PR Belianske lúky*	<i>Ministerstvo kultúry SSR č. 6920/1983-32</i>
PP Čorštýnske bradielko	
PP Kráter	<i>Nariadenie Predsedníctva SNR č. 5/1967 o zriadení Pieninského národného parku</i>
PP Kyjovské bradielko	<i>Nariadenie ONV Stará Ľubovňa č. 46/1989</i>
PP Skalky pri Údole	<i>Nariadenie ONV Stará Ľubovňa č. 46/1989</i>
PP Skalná ihla	<i>Nariadenie ONV Stará Ľubovňa č. 46/1989</i>
PP Okrúhly kopec	<i>Nariadenie ONV Stará Ľubovňa č. 46/1989</i>
PP Lysá hora	<i>Nariadenie ONV Stará Ľubovňa č. 46/1989</i>
PP Rebrá	<i>Nariadenie ONV Stará Ľubovňa č. 46/1989</i>
CHA Plavečské štrkoviská	<i>Nariadenie ONV Stará Ľubovňa č. 63/1990</i>
PP Litmanovský potok	<i>Nariadenie ONV Stará Ľubovňa č. 63/1990</i>
Pagaštanová alej v St. Ľubovni	<i>ONV Stará Ľubovňa č. 46/89 Vyhláška KÚ Prešov č. 1/1997</i>
Lipa v Toporci	<i>Vyhláška KÚ Prešov č. 1/1997</i>
Lipa vo Veľkej Lesnej	<i>Nariadenie ONV Stará Ľubovňa č. 46/1989 Vyhláška KÚ Prešov č. 1/1997</i>
Javor v Kamienke	<i>ONV Stará Ľubovňa č. 46/89 Vyhláška KÚ Prešov č. 1/1997</i>

* Od roku 2003 patrí do územnej pôsobnosti Správy TANAP-u

** Stav platil do 31. 5. 2004. S účinnosťou od 1. júna 2004 na území Pieninského národného parku boli vyhláškou MŽP SR č. 319/2004 Z.z. ustanovené zóny Pieninského národného parku A, B, C a D.

Obr. 1 Zonácia Pieninského národného parku

3. Ochrana prírody

3.1. Územná ochrana (Danková)

Celková rozloha územia, ktoré Správa Pieninského národného parku zabezpečuje z hľadiska ochrany prírody krajiny v zmysle Rozhodnutia ministra životného prostredia SR č. 36/2000-4, je 146 391 ha. Pieninský národný park so svojou rozlohou 3 750 ha z tejto plochy zaberá necelé 3 %, jeho ochranné pásmo (22 444 ha) predstavuje z tejto výmery 15 %. V územnej pôsobnosti Správy PIENAP-u bolo do 31. mája 2004 vyhlásených celkom 24 osobitne chránených častí prírody v kategóriách prírodná rezervácia (10, z toho NPR 3), prírodná pamiatka (11 z toho NPP 1), 2 chránené areály, 3 chránené stromy a 1 skupina chránených stromov.

Celkový podiel jednotlivých stupňov ochrany prírody a krajiny v územnej pôsobnosti Správy PIENAP-u k 31. 5. 2004 bol nasledovný:

1. stupeň – 82,0 %
2. stupeň – 15,3 %
3. stupeň – 2,1 %
4. stupeň – 0,1 %
5. stupeň – 0,5 %

Okrem toho na území národného parku sme evidovali 5 jaskýň, ktoré boli prírodnými pamiatkami (viď kap. Anorganické javy - Geológia). Prehľad týchto území s výnimkou jaskýň, priepastí a vodopádov uvádza **tabuľka č. 2**.

3.1.1. Maloplošne chránené územia (Danková)

Tab. 2 Prehľad niektorých charakteristík maloplošne chránených území v územnej pôsobnosti Správy PIENAP-u

Č.	Názov územia	Rok vyhlásenia	Kategória	Základná charakteristika	Výmera (ha)
<i>Územie NP</i>					
1.	Prielom Dunajca	1932	NPR	tiesňava s bohatou faunou a flórou a mozaikou biotopov na vápencovom podloží	360,15
2.	Prielom Lesnického potoka	1932	NPR	skalná úžina so zastúpením xerothermných spoločenstiev	31,87
3.	Haligovské skaly	1967	NPR	krasový reliéf s pestrou faunou a flórou a vápnomilnými spoločenstvami	63,11
4.	Aksamitka	1979	NPP	jaskyňa so vzácnou faunou	335 m
5.	Kamienska tisina	1996	PR	ochrana tisa obyčajného v bukovo-jedľových porastoch	20,27
6.	Pieninské lípy	1972	CHA	18 ks starých líp pred NKP Červený Kláštor	0,61
<i>Územie ochranného pásma NP</i>					
7.	Jezerské jazero	1967	PR	dokumentácia plazivej svahovej modelácie územia	2,18
8.	Veľké ostumianske jazero	1984	PR	dokumentácia plazivej svahovej modelácie územia s výskytom vzácných vodných biotopov a prechodných rašelinísk	48,81
9.	Malé jazerá	1984	PR	dokumentácia plazivej svahovej	7,06

				modelácie územia so vzácnymi vodnými biotopmi	
10.	Jazero	1984	PP	dokumentácia plazivej svahovej modelácie územia so vzácnymi vodnými biotopmi	14,36
11.	Lipa vo Veľkej Lesnej	1989	CHS	lipa pri miestnom kostole s obvodom 545 cm	
Mimo územia NP a jeho OP					
12.	Slatina pri Šarišskom Jastrabí	1980	PR	zachovanie pôvodných slatinných spoločenstiev	2,14
13.	Jarabinský prúd	1967	PP	geomorfologický vývoj územia podmienený činnosťou vody	5,21
14.	Belianske lúky*	1983	PR	unikátny komplex slatinných spoločenstiev	89,42
15.	Čorštýnske bradielko		PP	významná paleontologická lokalita s výskytom mikrofosílií	0,43
16.	Kráter	1967	PP	ochrana travertínovej kopy, významného geologického, geomorfologického a krajinárskeho prvku	0,028
17.	Kyjovské bradielko	1989	PP	výrazný geomorfologický prvok s výskytom chránených druhov rastlín a živočíchov	0,64
18.	Skalky pri Údole	1989	PP	ochrana bradiel s bohatou vápnomilnou flórou a paleontologickými nálezmi amonitov	0,75
19.	Skalná ihla	1989	PP	dokumentácia vodnej erózie na vápencovom bradle	0,14
20.	Okrúhly kopec	1989	PP	bohaté zastúpenie vápnomilnej flóry	5,48
21.	Lysá hora	1989	PP	ochrana bradiel s bohatou vápnomilnou flórou	1,13
22.	Rebrá	1989	PP	výrazný geomorfologický prvok s výskytom chránených druhov rastlín a živočíchov	8,21
23.	Plavečské štrkoviská	1990	CHA	výskyt viacerých vzácných druhov vtákov, vydry riečnej a bobra vodného	66,04
24.	Litmanovský potok	1990	PP	ochrana brehových porastov s bohatstvom rastlinných a živočíšnych druhov	14,41

Vyhláškou MŽP SR č. 319/2004 Z.z. sa s účinnosťou od 1.6.2004 ustanovili zóny Pieninského národného parku. Podľa povahy prírodných hodnôt bol Pieninský národný park rozdelený na štyri zóny s nasledovnými výmerami:

zóna A - 5. stupeň ochrany má výmeru	277,16 ha
zóna B - 4. stupeň ochrany má výmeru	836,82 ha
zóna C - 3. stupeň ochrany má výmeru	2 579,43 ha
zóna D - 2. stupeň ochrany má výmeru	56,21 ha

Po nadobudnutí účinnosti vyhlášky MŽP SR č. 319/2004 Z.z. na území Pieninského národného parku boli zrušené maloplošne chránené územia a stali sa súčasťami zón A a B.

3.2. Anorganické javy

3.2.1. Geológia (Sol'ava)

Pieninský národný park sa vyznačuje pestrou hominovou skladbou, ktorá je zároveň odrazom zložitého vývoja územia. Na hominovej skladbe územia sa zúčastňuje najmä haligovská jednotka, bradlové pásmo, vnútrokarpatský paleogén a kvartér.

Haligovské skaly sú jedným z bradiel - skaliek - tiahnúcich sa od Čierneho Dunajca po Údol pri rieke Poprad. Na rozdiel od geologickej stavby Pienin, ku ktorým patria morfológicky, sú zvyškom vysokotatranskej série presunutej pri prvom karpatskom vrásnení od juhu. Ide o komplex brál medzi dolinou Bielej skaly a Aksamitkou (839,8 m). Dôležitým morfológickým činiteľom modelácie haligovského bradla bolo krasovatenie vo vode rozpustných karbonátových hornín. Procesu krasovatenia vďaka za svoj vznik početné povrchové i podzemné formy krasu. Podzemné krasové formy sú zastúpené najmä hojnými skalnými dutinami a jaskyňami.

V roku 2002 a 2003 bola vykonaná inventarizácia týchto krasových foriem. Z piatich najvýznamnejších jaskýň v Haligovských skalách je najväčšia z nich jaskyňa Aksamitka. Jaskyňu tvoria tri hlavné chodby s celkovou dĺžkou 335 m. Najdlhšia chodba má 225 m a 9 bočných chodieb s jednou 18 m hlbokou priepasťou. Výzdoba jaskyne, ktorú tvoria kvaple bielej, žltej a žltohnedej farby, je sústavne poškodzovaná najmä náhodnými návštevníkmi - turistami a „nelegálnymi jaskyniarimi“. Pri archeologických výskumoch sa našli v jaskyni štiepané kamenné nástroje, kostené hroty ako aj zvyšky kostí jaskynného medveďa.

Druhou významnou jaskyňou je Zbojnícka jaskyňa, ktorej vznik bol podmienený tektonickými puklinami, ktoré atmosférická voda chemickou a mechanickou činnosťou spolu s pochodmi zvetrávania pretvorili do dnešnej podoby. Jaskyňa je dlhá 30 m.

Ďalšia známa jaskyňa je Jezovka, ktorá je len zvyškom pôvodnej jaskyne, ktorá z väčšej časti zanikla ústupom skalných stien. Pozostáva z kratšej, nízkej vstupnej chodby a 16 m dlhého dómu. Jaskyňa sa končí závalom. Táto jaskyňa

vznikla tiež na priesečníku paralelných tektonických puklín. Za zlého počasia je táto jaskyňa tiež využívaná miestnymi obyvateľmi a turistami.

Menej známe sú ďalšie dve jaskyne. Jazvečí a jaskyňa, ktorej veľmi nízky vchod (0,3 m) vedie do jaskynky dómovitého charakteru. Dno jaskyne je pokryté suťovým materiálom alochtónneho pôvodu. Celková dĺžka jaskyne je 14,7 m. Ďalšou zo spomínaných jaskýň je Skrývačka, nazývaná podľa priebehu a tvaru chodieb. Prvá chodba má dĺžku 12,5 m, druhá necelých 9 m. V jaskyni sa okrem zvetraného sintrového povlaku nenachádza žiadna kvapľová výzdoba. Dno je pokryté suťovým materiálom.

V Haligovských skalách sa okrem spomínaných jaskýň nachádza väčšie množstvo skalných dier, ktoré však nedosahujú svojimi rozmermi charakter jaskyne.

3.2.2. Vodné toky a vodopády (Soľava)

Tab. 3: Charakteristiky prírodných pamiatok - vodopádov v Pieninskom národnom parku a jeho ochrannom pásme - stav k 31. 12. 2002

Por. čís.	Názov	Katastrálne územie	Umiestnenie	Výška (m)	Poznámka
1.	Lapšanka	Osturňa	OP NP	1,3	dvojstupňový vodopád
2.	Rovienky 1	Osturňa	OP NP	1,3	pieskovcové podložie
3.	Rovienky 2	Osturňa	OP NP	1,8	pieskovcové podložie
4.	Kremeňák	Osturňa	OP NP	1,5	pieskovcové podložie
5.	Osturňa 1	Osturňa	OP NP	1,8	pieskovcová doska
6.	Konská baňa	V. Franková	OP NP	1,7	pieskovcová doska
7.	Ľosy 1	V. Franková	OP NP	1,4	pieskovcová doska
8.	Ľosy 2	V. Franková	OP NP	1,2	pieskovcová doska
9.	Mlyn	V. Franková	OP NP	2,3	pieskovcové podložie
10.	Rieka 1	Reľov	OP NP	1,2	pieskovcové podložie
11.	Rieka 2	Reľov	OP NP	3,0	pieskovcové podložie
12.	Rieka 3	Reľov	OP NP	2,0	pieskovcové podložie
13.	Rieka 4	Reľov	OP NP	1,5	dvojstupňový vodopád
14.	Rieka 5	Reľov	OP NP	2,5	pieskovcová doska
15.	Rieka 6	Matiašovce	OP NP	1,3	pieskovcové podložie
16.	Rieka 7	Matiašovce	OP NP	1,3	pieskovcové podložie
17.	Rieka 8	Matiašovce	OP NP	1,3	pieskovcové podložie
18.	Rieka 9	Matiašovce	OP NP	1,1	pieskovcové podložie

19.	Rieka 10	Matiašovce	OP NP	1,6	pieskovcová doska
20.	Bugľa	Sp. St. Ves	OP NP	1,2	dvojstupňový vodopád
21.	Lesná 1	V. Lesná	OP NP	1,1	pieskovcová doska
22.	Lesná 2	V. Lesná	OP NP	1,1	pieskovcová doska
23.	Lipník 1	V. Lipník	OP NP	1,3	pieskovcová doska
24.	Lipník 2	V. Lipník	OP NP	1,5	pieskovcová puklina
25.	Jezersko 1	Jezersko	OP NP	1,3	pieskovcová doska
26.	Jezersko 2	Jezersko	OP NP	1,2	pieskovcová doska
27.	Jezersko 3	Jezersko	OP NP	1,5	pieskovcová doska
28.	Jezersko 4	Jezersko	OP NP	2,3	pieskovcová doska
29.	Buľarek	Sp. Hanušovce	OP NP	1,5	pieskovcová doska
30.	Zálesie	Zálesie	OP NP	1,1	pieskovcová doska

Prijatím zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny tieto prírodné pamiatky nespĺňajú kritériá na opätovné zaradenie do kategórie prírodných pamiatok.

3.3. Ochrana a výskum rastlinstva

3.3.1. Mapovanie travinnej vegetácie (Žlkovanová)

Mapovanie sa vykonávalo v rámci projektu, ktorý na Slovensku realizovalo DAPHNE - centrum pre aplikovanú ekológiu. Jeho cieľom bolo vymapovanie travinnej vegetácie s prirodzeným druhovým zložením na celom území Slovenska. Cieľom projektu bolo získať podklady na vytypovanie najdôležitejších komplexov travinnej vegetácie v rámci Slovenska so zreteľom na zachovanie všetkých typov. Zároveň sa získala veľmi cenná databáza o aktuálnom rozšírení, stave a ohrození týchto spoločenstiev na Slovensku.

Mapovanie v rokoch 2003 a 2004 nadviazalo na mapovanie travinnej vegetácie v rokoch 1999 a 2000, počas ktorých bolo vymapované celé územie Pieninského národného parku. Po vymapovaní vlastného územia pokračovalo mapovanie v jeho ochrannom pásme a v roku 2003 sa začalo s mapovaním aj v ostatnom území v územnej pôsobnosti

PIENAP-u. V roku 2003 boli v rámci mapovania trávnej vegetácie vymapované mapové listy M-34-90-C-b a M-34-90-C-d. Na týchto dvoch mapových listoch bolo spolu vymapovaných 34,25 km² so zakreslením 50-tich polygónov. Každý polygón predstavuje izolovanú, udržateľnú plochu, jedinečnú z regionálneho hľadiska. V 3 446 druhových záznamoch bolo 288 rôznych druhov rastlín. V roku 2004 mapovanie pokračovalo na mapovom liste M 34-90-D-c, na ktorom bolo zmapovaných 27 polygónov.

3.3.2. Mapovanie rašelinísk (Žlkovanová)

Projekt bol pripravený organizáciou DAPHNE v úzkej spolupráci so Štátnou ochranou prírody SR a spoločnosťou NEPCon z Dánska. Projekt financoval Danish Cooperation for Environment in Eastern Europe (DANCEE), fond spravovaný Danish Environmental Protection Agency (DEPA).

Mapovanie rašelinísk prebiehalo súbežne s mapovaním trávnej vegetácie. V roku 2002 bola pozornosť sústredená na vlastné územie národného parku a jeho ochranné pásmo. Na mapových listoch 27-14-17, 27-14-18, 27-14-22, 27-14-23, 27-14-24, 27-14-25, 27-31-04, 27-32-03, 27-32-04 bolo vymapovaných 27 polygónov s výskytom rašelinísk. V roku 2003 sa s mapovaním pokračovalo v oblasti priľahlej k územiu národného parku v územnej pôsobnosti Správy PIENAP-u. Bolo zmapovaných 10 rašelinísk na mapových listoch 27-23-22, 27-41-01, 27-23-17, 27-14-25, 27-14-20. Na ostatných mapových listoch, ktoré sa mapovali, neboli nájdené rašeliniská, ktoré by spĺňali kritéria mapovateľnosti. Menšie plochy boli zaradené do komplexov ku trávnej vegetácii. V roku 2004 bolo zmapované iba jedno rašelinisko na mapovom liste 27-41-02 Počas mapovania v rokoch 2002 až 2004 bolo spolu zmapovaných 38 rašelinísk, ktoré boli zaradené do nasledovných mapovacích jednotiek:

- Caricion davallianae - 21 rašelinísk
- Calthion a Molinion - 5 rašeliniská
- Sphagno recurvi - caricion canescentis - 2 rašeliniská
- komplex: Caricion davallianae (50%) + Calthion a Molinion (50%) - 1 rašelinisko
- komplex: Caricion davallianae (90%) + Sphagno warnstorffiani-Tomenthypnion (10%) - 1 rašelinisko
- komplex: Caricion davallianae (70%) + Calthion a Molinion (30%) - 1 rašelinisko
- Caricion rostratae - 2 rašeliniská
- komplex: Caricion davallianae (95%) + Calthion a Molinion (5%) - 1 rašelinisko
- komplex: Caricion fuscae (95%) + Calthion a Molinion (5%) - 1 rašelinisko
- komplex: Caricion davallianae (90%) + Calthion a Molinion (10%) - 1 rašelinisko

komplex: Caricion davallianae (99%) + Calthion a Molinion (1%) - 2 rašelinská

3.3.3. Mapovanie invázných druhov rastlín (Žilkovanová)

Mapovanie invázných druhov rastlín na území Pieninského národného parku, jeho ochrannom pásme a v maloplošne chránených územiach nadviazal na mapovanie invázných druhov rastlín v predchádzajúcich rokoch. V roku 2002 bola pozornosť venovaná druhom I. kategórie podľa Zoznamu invázných a expanzívnych rastlín na území Slovenska. V roku 2003 a 2004 sa pokračovalo v mapovaní ďalších lokalít a kontrolovali sa už evidované lokality s výskytom niektorého invázneho druhu, na ktorých sa v minulom období invázne rastliny likvidovali. Hojný výskyt invázných druhov bol zaznamenaný hlavne v intravilánoch obcí a miest a v okolí vodných tokov, ktoré tvoria potenciálne ohniská šírenia týchto druhov. Najviac zastúpenými inváznymi druhmi v území je pohánkovec japonský (*Fallopia japonica* (Houtt.) Ronse Decr.), netýkavka žľaznatá (*Impatiens glandulifera* Royle) a netýkavka málokvetá (*Impatiens parviflora* DC.). Prehľad výskytov invázných druhov rastlín podľa katastrálnych území obcí je v **tabuľke 4**.

Tab. 4 Prehľad výskytu invázných druhov rastlín

Katastrálne územie	Druh inváznej rastliny
k.ú. Kamienka	<i>Impatiens parviflora</i>
k.ú. Strážany	<i>Impatiens glandulifera</i>
k.ú. Veľký Lipník	<i>Impatiens parviflora</i> <i>Solidago canadensis</i> <i>Impatiens glandulifera</i>
k.ú. Haligovce	<i>Impatiens glandulifera</i> <i>Solidago canadensis</i> <i>Impatiens parviflora</i>
k.ú. Lechnica	<i>Fallopia japonica</i> <i>Helianthus tuberosus</i> <i>Impatiens parviflora</i> <i>Aster x salignus</i>
k.ú. Červený Kláštor	<i>Robinia pseudoacacia</i> <i>Impatiens parviflora</i> <i>Echinocystis lobata</i> <i>Aster x salignus</i> <i>Fallopia japonica</i> <i>Impatiens glandulifera</i> <i>Heracleum mantegazzianum</i> <i>Rhus typhina</i>

Katastrálne územie	Druh inváznej rastliny
k.ú. Veľká Franková	<i>Impatiens glandulifera</i> <i>Helianthus tuberosus</i>
k.ú. Malá Franková	<i>Impatiens glandulifera</i> <i>Helianthus tuberosus</i>
k.ú. Spišské Hanušovce	<i>Impatiens glandulifera</i> <i>Echinocystis lobata</i> <i>Fallopia japonica</i>
k.ú. Osturňa	<i>Helianthus tuberosus</i> <i>Solidago canadensis</i> <i>Echinocystis lobata</i> <i>Impatiens glandulifera</i> <i>Aster x salignus</i>
k.ú. Matiašovce	<i>Fallopia japonica</i> <i>Echinocystis lobata</i> <i>Impatiens glandulifera</i> <i>Fallopia japonica</i> <i>Impatiens parviflora</i> <i>Helianthus tuberosus</i>
k.ú. Jezersko	<i>Fallopia japonica</i> <i>Impatiens parviflora</i>
k.ú. Majere	<i>Helianthus tuberosus</i> <i>Fallopia japonica</i> <i>Heracleum mantegazzianum</i>
k.ú. Spišská Stará Ves	<i>Fallopia japonica</i> <i>Echinocystis lobata</i> <i>Impatiens glandulifera</i> <i>Helianthus tuberosus</i> <i>Impatiens parviflora</i> <i>Negundo aceroides</i> <i>Heracleum mantegazzianum</i>
k.ú. Lesnica	<i>Heracleum mantegazzianum</i> <i>Fallopia japonica</i> <i>Aster x salignus</i> <i>Impatiens parviflora</i> <i>Impatiens glandulifera</i> <i>Rudbeckia laciniata</i>

3.3.4. Sledovanie zmien vegetácie PIENA P-u vplyvom vodnej nádrže Czorstyn – Niedzica (Žilkovanová)

Sledovanie zmien vegetácie zabezpečujú RNDr. Pavol Chromý a RNDr. Marta Nižňanská z Múzea Spiša už od roku 1999 v rámci „Monitoringu bioty v Pieninskom národnom parku vplyvom vodnej nádrže Czorstyn - Niedzica“. Na trvalých výskumných plochách, ktoré boli založené na jednotlivých stacionároch, je sčítacou metódou zisťovaná početnosť jednotlivých rastlinných druhov. Fytocenózy sú hodnotené fytoecologickými zázpismi v jarom a letnom aspekte. Každá monitorovacia plocha je dokumentovaná fytoecologickým zázpisom, veľkosťou plochy, sklonom, expozíciou, nadmorskou výškou, pokrývnosťou v jednotlivých poschodiach a dátumom sledovania. Analytické práce v teréne sú spracované metódou zurišsko-montpellierskej školy. Monitoring na monitorovacích plochách v lesných ekosystémoch je zameraný na hodnotenie fytoocenóz a zisťovanie dendrometrických charakteristík (druh dreveniny, odvod v prsnej výške a stanovenie defoliácie). Keďže výskumná úloha stále prebieha, sú známe len čiastkové výsledky sledovania zmien vegetácie na území Pienin vplyvom vodnej nádrže.

3.3.5. Sledovanie výskytu vstavačovitých (Žilkovanová)

Úloha bola v pláne hlavných úloh na rok 2003 a 2004. Sledovanie sa v týchto rokoch zameralo na jaré mesiace a neskôr na výskyt vstavačovitých rastlín pri mapovaní mokradných spoločenstiev. Na území NP bola nájdená početná lokalita *Orchis mascula* s asi 600 jedincami, v územnej pôsobnosti Správy PIENAP-u jedna lokalita s cca 700 ks *Gymnadenia conopsea* a druhá s 100 jedincami *Epipactis palustris*. V Pieninách sa vyskytuje 26 druhov z čeľade vstavačovitých a okrem nich ďalšie krížence. Najviac sú zastúpené vstavačovec májový (*Dactylorhiza majalis*), vstavačovec Fuchsov pravý (*Dactylorhiza fuchsii* ssp. *fuchsii*), päťprstnica obyčajná (*Gymnadenia conopsea*), vemenník dvojlistý (*Platanthera bifolia*), bradáčik vajcovitolistý (*Listra ovata*), prilbovka dlholistá (*Cephalanthera longifolia*) a prilbovka biela (*Cephalanthera damasonium*). Menšie zastúpenie majú vstavač vojenský (*Orchis militaris*), vstavač počerný (*Orchis ustulata*), črievičník papučkový (*Cypripedium calceolus*) a smrečínovec plazivý (*Goodyera repens*).

3.3.6. Manažmentové opatrenia (Žilkovanová)

V roku 2002 a 2003 boli vykonávané manažmentové opatrenia v PR Belianske lúky. V roku 2003 a opakovane v roku 2004 bolo vyčistených 7 funkčných plôch podľa LHP (č. 13, 14, 36, 59, 63, 67, 69) s výmerou 3,92 ha. Tieto plochy boli pokosené, krovitý nálet vyrezaný a takto získaná biomasa z plochy odstránená. Jedná sa v prevažnej miere o bohaté kvetné lúky, ktoré sú typické pre územie Pieninského národného parku.

V PR Slatina pri Šarišskom Jastrabí bolo asanované staré opltenie, postavené na jeho mieste nové, ktoré má zamedziť nežiadúcemu pohybu hovädzieho dobytká po slatine. V prírodnej rezervácii sa nachádzajú spoločenstvá s výskytom chránených a ohrozených rastlinných taxónov, ktoré sú postupne vytlačané krovitou vegetáciou a s ňou súvisiacou sukcesiou. V dôsledku absentujúceho kosenia a tým aj zarastania drevinami by v budúcnosti tejto prírodnej rezervácii mohol postupne hroziť zánik. Na výmere 0,98 ha bol preto realizovaný výrub náletových drevín a odstránenie biomasy.

3.4. Ochrana a výskum živočíšstva

3.4.1. Zisťovanie výskytu vydry riečnej v povodí Dunajca (Kisková)

V mesiacoch január, február v roku 2003 sa uskutočnilo zimné mapovanie výskytu vydry riečnej na rieke Dunajec a jej prítokoch. V tejto fáze výskumu sa zisťovala len prítomnosť alebo neprítomnosť vydry riečnej na toku na základe pobytových znakov, početnosť nebola hodnotená. Údaje boli zapísané do ISTB.

V októbri 2003 nás navštívili Mr. Kees Campfens a Mr. Geert van Moll z The Census Foundation, Holandsko s možnosťou spolupráce pri výskume vydry riečnej spolu s poľským Pieninským národným parkom.

3.4.2. Mapovanie bobra vodného (Kisková)

V roku 2002 sme v územnej pôsobnosti Správy PIENAP-u mali 3 lokality s výskytom bobra vodného:

- na rieke Dunajec - za Majerami oproti Červenej skale,
- na Hardinskom potoku za Spišskou Starou Vsou,
- v CHA Plavečské štrkoviská.

V roku 2003 k nim pribudli lokality:

- rybník Nokle pred Lysou nad Dunajcom,
- prívodný kanál k malej vodnej elektrárni pri PD Goral Veľká Franková,
- ostrov pri sútoku Rieky a Dunajca.

V roku 2004 pribudla ďalšia lokalita PR Veľké ostumianske jazero, ktorá je v súčasnosti najvyššie položeným potvrdeným miestom výskytu bobra vodného na Slovensku.

Vo voľnej krajine je zmapovaná lokalita na potoku Zlatná v k.ú. Kežmarok s potvrdeným výskytom. Všetky údaje sú zapísané v ISTB.

3.4.3. Výskum drobných zemných cicavcov (Kisková)

Inventarizačný výskum fauny drobných cicavcov Pieninského národného parku a ochranného pásma v roku 2002

Počas vegetačného obdobia v roku 2002 bolo pomocou zemných pascí, živoloviek a sklápacích pascí ulovených spolu 320 kusov hmyzožravcov a hlodavcov patriacich k 17 druhom na lokalitách: NPR Prielom Lesnického potoka, NPR Prielom Dunajca v lokalitách Poľana a Huta, Červený Kláštor obec, Veľká Lesná pod Toporeckým sedlom, Matiašovce alúvium potoka Rieka pod Zálesim, Matiašovce kroviny pod svahom Harmanské. Faunisticky významné je doloženie výskytu *Sicista betulina*, *Micromys minutus*, *Neomys anomalus* a *Muscardinius avellanarius* z viacerých lokalít študovaného územia.

Inventarizačný výskum fauny drobných cicavcov Pieninského národného parku a ochranného pásma v roku 2003

Inventarizačný výskum nadviazal na výskum z predchádzajúceho roka. Pomocou zemných pascí, živoloviek a sklápacích pascí bolo ulovených 159 kusov hmyzožravcov a hlodavcov patriacich k 17 druhom na lokalitách: Stráňany - horná časť Veternej doliny, stredná časť Veternej doliny, Matiašovce - alúvium potoka Rieka, Spišská Stará Ves - alúvium Dunajca, NPR Prielom Dunajca - Huta, Stráňany - okraj poľa pod Bystrým hrbom, Veľký Lipník alúvium potoka Lipník, Lechnica - alúvium potoka Lipník, Červený Kláštor - ruderál pri potoku Jordanec. Z anexových druhov boli zaznamenané: *Sorex araneus*, *Sorex minutus*, *Sorex alpinus*, *Neomys anomalus*, *Neomys fodiens*, *Muscardinus avellanarius*, *Sicista betulina*.

Výskum v oboch rokoch realizovali: RNDr. Ladislav Mošanský, PhD., RNDr. Michal Stanko, PhD., RNDr. Jana Fričová, PhD.

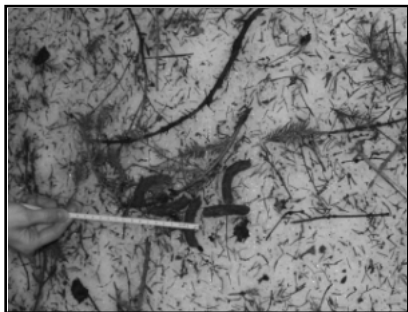
3.4.4. Výskum vtáčích spoločenstiev (Kisková)

Monitoring omítočenózy Pieninského národného parku bol vykonávaný v období od 27. 4. do 19. 9. 2002. Tento monitoring bol zameraný na sledovanie zmien omítočenózy vplyvom vodnej nádrže Czorstyn-Niedzica. Monitoring prebiehal na dvoch transektoch: Hlavný transekt bol stanovený v NPR Prielom Dunajca s využitím hraničných kameňov pre stacionárne a doplnkový transekt Huta - Targov. V území mali najväčšiu dominanciu tieto druhy: *Fringilla coelebs*, *Anas platyrhynchos*, *Erithacus rubecula*, *Motacilla cinerea*, *Sylvia atricapilla*.

Uvedený monitoring s rozšírením na sledovanie výskytu anexových druhov vtákov na území PIENAP-u a v jeho ochrannom pásme pokračoval v období od 23. 7. do 18. 9. 2003. Údaje boli získavané priamou observáciou počas pochôdzok. V roku 2003 boli zistené tieto anexové druhy: *Aquila chysaetos*, *Dryocopus martius*, *Ficedula parva*, *Hirundo rustica*, *Lanius collurio*, *Pernis apivorus*. Všetky získané údaje sú uvedené v ISTB.

Monitoring realizovali: RNDr. Ladislav Spalek a Ivan Turček.

3.4.5. Mapovanie kurovitých vtákov (Kisková)

Na základe všetkých dostupných údajov získaných od poľovníckych združení a od pracovníkov Štátnych lesov TANAP-u Ochranného obvodu Spišská Stará Ves sa v roku 2003 začalo s preverovaním aktuálneho výskytu kurovitých vtákov (*Tetrao urogallus*, *Lyrurus tetrrix*) na území Pienin a Spišskej Magury. V tomto roku bol potvrdený výskyt *Lyrurus tetrrix* v k.ú. Jezersko, Reľov, Malá Franková. Výsledky sú

v databáze ISTB.

3.4.6. Malakologický výskum (Kisková)

Malakologický výskum vybraných lokalít na území Pieninského národného parku (18. - 19. 8. 2003)

Výskum prebiehal na lokalitách, ktoré boli zaradené do sústavy NATURA 2000: CHA Plavečské štrkoviská, PR Veľké Ostrunianske jazero, NPR Haligovské skaly, NPR Prielom Lesnického potoka, NPR Prielom Dunajca. Počas výskumu bolo zistených 50 druhov mäkkýšov, čo predstavuje 18,77 % z celkového počtu 277 druhov mäkkýšov vyskytujúcich sa na území Slovenska. Celkovo bolo z jednotlivých odberov determinovaných 861 jedincov mäkkýšov. Najčastejšie sa vyskytujúce taxóny: *Aegopinella pura*, *Arianta arbustorum arbustorum*, *Clusilia dubia dubia*, *Punctum pygmaeum*, *Pyramidula pusilla*, *Vallonia costata*, *Vallonia*

pulchella. Na lokalitách NPR Haligovské skaly a NPR Prielom Lesnického potoka bola zistená prítomnosť periglaciálneho reliktu *Pupilla sterii*. V NPR Prielom Lesnického potoka bola zistená aj prítomnosť západokarpatského endemitu *Trichia cf. lubormirskii*. Výskum realizovala Mgr. Ľubomíra Vavrová.

3.4.7. Lepidoptera (Kisková)

Monitoring denných motýľov v centrálnej časti Pienin v období od 28. 4. do 17. 9. 2002

Tento monitoring bol zameraný na sledovanie zmien ornitocenózy vplyvom vodnej nádrže Czorstyn-Niedzica na pevne určených líniiach a stacionároch (pod Siedmimi mníchmi, lúky pri sútoku Hutnianskeho potoka s Dunajcom, Huta - Targov). Počas monitoringu bolo zaregistrovaných 52 druhov denných motýľov. Ako celkom nový druh denného motýľa pre slovenskú stranu Pienin bol zistený modráčik - *Cupido argiades*.

Monitoring denných motýľov sa v roku 2003 rozšíril o mapovanie anexových druhov hmyzu v Pieninskom národnom parku a v jeho ochrannom pásme s dôrazom na motýle za rok 2002. V priebehu júl až september boli okrem iných zistené tieto anexové druhy: *Ceononympha hero* - Belianske lúky, *Euplagia quadripunctaria* - Prielom Dunajca, Haligovské skaly, Huty, Kamienska tisina, *Maculinea arion* - Prielom Lesnického potoka, Haligovské skaly, Prielom Dunajca, Stráňany - v okolí poľnej cesty stúpajúcej k pohraničnému hrebeňu, *Parnassius apollo* - Haligovské skaly, Prielom Dunajca, Prielom Lesnického potoka, *Parnassius mnemosyne* - Prielom Lesnického potoka, Haligovské skaly.

Výskum realizoval RNDr. Ľubomír Panigaj, CSc.

Výskum motýľov Spišskej Magury

Terénnym prieskumom sa podarilo zaregistrovať výskyt 57 druhov denných motýľov zo západnej časti územia Spišskej Magury. Nízky počet druhov spôsobuje viacero faktorov. V prvom rade je to vplyv klímy Vysokých Tatier, väčšina lokalít sa nachádza vo vyššej nadmorskej výške, kde je výskyt denných druhov motýľov predsa len limitovaný. Geologický podklad je flyšový, čo taktiež nedáva predpoklad rozvoja pestrej vegetačnej skladby a následne potravných možností pre viaceré cenné druhy motýľov. Takisto prevládajúce ihličnaté lesné porasty neposkytujú ideálne podmienky pre rozvoj vysokej diverzity denných motýľov. Pozoruhodný je však výskyt vlhkomilných druhov - napr. *Branthis ino*, *Lycaena hippothoe*, *Lycaena alciphron*.

Výskum realizoval RNDr. Ľubomír Panigaj, CSc.

3.4.8. Migrácia a ochrana obojživelníkov (Kisková)

Na jar v roku 2002 sme oslovili 28 základných škôl s prosbou o spoluprácu pri získavaní informácií o kolíznych úsekoch na cestných

komunikáciách. Formou návratky nám prišli odpovede z 11 škôl. Kritické úseky (s počtom uhynutých jedincov nad 50 ks) boli tri: cesta Orlov - Lubotín pod cestou sa nachádzajú rybníky, cca 150 ks prejdenných žiab, železničná stanica Čirč, uhynuté jedince na koľajniciach smerom do Poľska, cesta Plaveč - Orlov.

Na úseku cesty III. triedy medzi Plavčom a Orlovom sme v marci 2003 za pomoci žiakov základnej školy v Orlove inštalovali zábrany z plastickej fólie. Dĺžka úseku bola 0,5 km. Jedince boli prenášané žiakmi základnej školy v ranných a večerných hodinách. Počet prenesených žiab (*Rana temporaria*) bol 320 ks. Poďakovanie za pomoc pri celej akcii patrí

učiteľovi ZŠ p. Bendíkovi a žiakom ZŠ.

V roku 2004 boli na úseku medzi Orlovom a Plavčom znovu inštalované zábrany. Okrem tejto lokality pribudol aj úsek Červený Kláštor – Majere. Pri dĺžke natiahnutej fólie 300 m bolo prenesených 120 ks (*Rana temporaria*, *Bufo bufo*) pracovníkmi PIENAP-u.

3.4.9. Činnosť chovnej stanice pri Správe PIENAP-u (Kisková)

Správa Pieninského národného parku má vybudovanú chovnú stanicu na rehabilitáciu poranených a zoslabnutých živočíchov, ktorá je situovaná v priestoroch areálu Správy PIENAP-u v Červenom Kláštore.

Tab. 5 Prehľad rehabilitovaných jedincov za roky 2002 – 2004

Druh	Dátum nájdania	Miesto nájdania	Prijatie do CHS	Výsledok rehabilitácie
bocian biely	29.4.2002	Podolíneec	30.4.2002	utratený
jastrab lesný	23.8.2002	Jurské	23.8.2002	prevezený do RS Rozhanovce
orol krikľavý	23.8.2002	Matiašovce	23.8.2002	prevezený do RS Rozhanovce
orol skalný	19.4.2003	Chmeľnica	22.4.2003	prevezený do RS Rozhanovce, po rehabilitácii vypustený do prírody

bocian biely	11.6.2003	Čirč	11.6.2003	prevezený do ZOO Bojnice
bocian biely	22.6.2003	Stará Ľubovňa	23.6.2003	utratený
myšiak lesný	26.6.2003	Osturňa	26.6.2003	vypustený do prírody
sokol myšiar	25.7.2003	Vrbov	30.7.2003	uhynul pri prevoze
bocian biely	18.8.2003	Huncovce	18.8.2003	prevezený do RS Rozhanovce
výr skalný	2.9.2003	Šarišské Jastrabie	3.9.2003	prevezený do RS Rozhanovce
myšiarka ušatá	22.5.2004	Vengliská	24.5.2004	uhynul v CHS
bocian biely	10.7.2004	Hniezdne	12.7.2004	vypustený do prírody
myšiak lesný	3.9.2004	Stará Ľubovňa	6.9.2004	uhynul v CHS

3.5. Chránené stromy (Kíč)

V ochrannom pásme PIENAP-u sa nachádza len jeden chránený strom (ďalej len CHS) a tým je lipa veľkolistá (*Tilia platyphyllos Scop.*) v obci Veľká Lesná, ktorá rastie v areáli kostola a svojim vekom (cca 400 rokov) a rozmermi s obvodom 545 cm a výškou 32 m sa zaraďuje do skupiny pamätných a najstarších stromov v Zamagurí. Zdravotný stav tohto stromu aj vzhľadom na jeho vek je veľmi dobrý.

Ostatné chránené stromy v územnej pôsobnosti Správy Pieninského národného parku sa nachádzajú vo voľnej krajine a rastú v blízkosti kostolov, niektorých parkov, bývalých kaštieľov a hradov, kde plnia významnú ekologickú, krajnotvornú, ale aj náučnú funkciu.

Jednou z nich je Pagaštanová alej v areáli Ľubovníanskeho hradu. V tejto aleji sa nachádza 22 jedincov pagaštanu konského (*Aesculus hippocastaneum L.*), z ktorých najhrubší má obvod kmeňa 303 cm a najvyšší meria 26 m. Alej lemuje nástupnú cestu k hradnej bráne a svojimi mohutnými exemplármi výrazne dotvára scenériu podhradia. Vznik aleje sa datuje približne od obdobia renesančnej

prestavby hradu. Podrobnejšie údaje o histórii aleje, ale aj hradu sa pravdepodobne nachádzajú v Krakove a Budapešti. Zdravotný stav aleje bol zlý, existencia niektorých jedincov bola vážne ohrozená, preto koncom roka 2004 bolo vykonané jej komplexné ošetrovanie (viď. kapitola Ošetrovanie CHS).

V obci Kamienka v areáli kostola rastie zdravý a mohutný jedinec javora mliečného (*Acer platanoides L.*), ktorý vhodne dopĺňa estetický ráz obce. Výška tohto stromu je 23 m, obvod v $d_{1,3}$ 359 cm, vek približne 250 rokov.

Hádzam jednou s najkrajších líp nielen v oblasti Homého Spiša, ale aj v rámci Slovenska je Lipa na Pustovci (*Tilia cordata Mill.*) nachádzajúca sa 3 km severozápadne od obce Toporec. Je jednou z troch líp, ktoré údajne vysadili traja synovia rodiny Görgeyovcov niekedy v 14. storočí. V miestnom kostole na ich rodinnom erbe z prvej polovice 17. storočia je vyobrazený symbol – lipový strom. Obvod tohto chráneného stromu v $d_{1,3}$ je 816 cm, výška stromu je 34 m, priemer koruny je 25 m. V súčasnosti aj tento jedinec je zdravý a pravidelne výdatne rodiaci.

3.5.1. Návrh na zrušenie a zrušenie ochrany CHS (Kíč)

V územnej pôsobnosti Správy PIENAP-u sú vedené aj tri jedince vrby bielej (*Salix alba L.*) v obci Kamienka. Pretože ich zdravotný stav je zlý a stromy nespĺňajú svojimi rozmermi kritériá na vyhlásenie CHS podľa pokynu MŽP SR č. 4/1999 – 4.1, Správa PIENAP-u podala v roku 2002 návrh na zrušenie ochrany týchto stromov.

Dňa 12. 05. 2004 sa v obci Kamienka konala krajská revízia, kde sa definitívne rozhodlo o osude týchto stromov. Na základe tejto revízie Krajský úrad ŽP v Prešove zrušil vykonávacou vyhláškou č.6/2004 z 22. septembra 2004 ochranu Vrb v Kamienke. Táto vyhláška bola uverejnená vo Vestníku vlády SR ročník 14, čiastka 12 zo dňa 29. novembra 2004.

3.5.2. Ošetrovanie CHS (Kíč)

Správa PIENAP-u po zhodnotení zdravotného stavu CHS v roku 2004 posúdila, že je potrebné vykonať ošetrovanie stromov Pagaštanovej aleje v Starej Ľubovni. Alej tvorí 23 pagaštanov konských s obvodmi kmeňov v $d_{1,3}$ od 120 do 303 cm. Tie rastú v blízkosti chodníka vedúceho ku kultúrnej pamiatke Ľubovniansky hrad s ročnou návštevnosťou až 60 000 návštevníkov. Tí boli stále častejšie ohrozovaní suchými padajúcimi konármi, nehovoriac už o nie veľmi estetickom vzhľade stromov. K prvému ošetrovaniu aleje sa pristúpilo až v čase (1995), keď už niektoré stromy boli vážne poškodené hnilobnými procesmi. Vtedy už nebolo možné zabrániť vytváraniu dutín, „komínov“ v ich kmeňoch a konároch. Takto oslabené dreviny rastúce v exponovanom svahu hradného vrchu boli ohrozované ešte aj prehustenými a pretiaženými korunami.

Z týchto dôvodov sme v júli 2004 vypracovali Zámer ošetrovania Pagaštanovej aleje a následne na základe rozhodnutia Krajského úradu ŽP v Prešove bolo vykonané jej ošetrovanie.

Na stromoch boli podľa potreby vykonané tieto zásahy:

- orez suchých, poškodených a zle vyvinutých vetiev a pahýľov
- odľahčenie a preťaženie častí korún a presvetlenie korún
- oprava poškodenej sieťoviny pokrývajúcej dutiny
- čiastočné odstránenie priamo rastúcich mladých výhonov (vlky)
- kontrola existujúceho korunového viazania - „kotvy“
- zabudovanie troch nových kotiev

Ošetrovanie na základe výberového konania vykonala firma Quercus v zastúpení Martinom Magyarom. Náklady na ošetrovanie s odvozom a likvidáciou haluziny boli vo výške 94 400,- Sk a práce boli ukončené 20.11.2004.

Po tomto komplexnom ošetrovaní by sa v budúcnosti mala zabezpečiť pravidelná starostlivosť o tento objekt, ktorá bude spočívať v systematickej kontrole zdravotného stavu a následnom ošetrovaní.

Aj touto cestou Správa PIENAP-u ďakuje firme Quercus za odborne vykonanú prácu.

3.5.3. Perspektívne stromy v územnej pôsobnosti Správy PIENAP-u (Kíč)

V súvislosti s problematikou chránených stromov sa pracovníci Správy PIENAP-u v roku 2003 venovali aj mapovaniu významných a perspektívnych stromov na lesnom a poľnohospodárskom pôdnom fonde. Mapovanie bolo zamerané hlavne na ochranné pásmo národného parku. Na lesnom pôdnom fonde sme zaznamenali 3 exempláre (z toho 1 v území národného parku) a na poľnohospodárskom pôdnom fonde jednu drevinu. Tieto dreviny spĺňajú

kritériá pre hodnotenie významnosti domácich druhov drevín v zmysle pokynu MŽP SR z 29. októbra 1999 č. 4/1999 – 4.1, čl. 6.

Na PPF je to hruška planá (*Pyrus pyraeaster L.*) s obvodom 275 cm rastúca v obci Jezersko v nadmorskej výške 770 m n.m.. V k. ú. Jezersko sa nachádza aj druhý významný jedinec, rastúci na LPF v nadmorskej výške 980 m n.m. Jedná sa o smrek obyčajný (*Picea abies L.*) s obvodom kmeňa 295 cm a výškou 27 m. Posledným spomenutým jedincom rastúcim na LPF v území ochranného pásma NP je jedľa biela (*Abies alba Mill.*) v k. ú. Osturňa v nadmorskej výške cca 920 m n.m, s výškou 32 m a obvodom kmeňa 500 cm. Za zmienku stojí aj krásny exemplár borievky obyčajnej (*Juniperus communis L.*) rastúci v území národného parku na hrebeni Siedmich mníchov (770 m n.m.). Aj napriek tomu, že je vystavená extrémnym podmienkam, jej obvod v $d_{1,3}$ je 44 cm a výška 4 m. Zdravotný stav uvedených drevín je veľmi dobrý a zostáva len dúfať, že ich ďalšia existencia nebude ohrozená ľudskou činnosťou a zostanú aj naďalej významným prvkom ekosystému tohto územia.

Tab. 6 Porovnanie nameraných hodnôt perspektívnych stromov s hodnotami podľa pokynu MŽP SR č. 4/1999 – 4.1.

Druh	Vek podľa prílohy č. 1 pokynu MŽP SR č. 4/1999 – 4.1	Obvod podľa prílohy č. 1 pokynu MŽP SR č. 4/1999 – 4.1	Nameraný obvod perspektívnych stromov v OP PIENAP-u
<i>Abies alba Mill.</i> , jedľa biela	200	350	500
<i>Picea abies (L.) H. Karst.</i> , smrek obyčajný	100	300	295
<i>Pyrus pyraeaster (L.) Burgsd.</i> , hruška planá	100	250	275

3.6. Program záchrany jasoňa červenookého

3.6.1. O projekte (Žilkovanová)

Na území Pieninského národného parku prebieha projekt pod názvom „Posilnenie populácie jasoňa červenookého (*Parnassius apollo L.*) na lokalitách Pieninského národného parku“ od roku 1994. Od tohto roku prebieha koordinácia a výmena skúseností pri riešení problematiky na celom území Pienin, teda na slovenskej i poľskej strane. Cieľom projektu je zvýšiť početnosť ohrozenej

populácie jasoňa červenookého na jednotlivých lokalitách, čím by sa zamedzilo, alebo aspoň obmedzilo liahnutie a vývoj rôzne deformovaných jedincov, čo bolo na začiatku realizácie projektu výsledkom rozmnožovania sa v málopočetných populáciách a nedostatočného prenosu genetických informácií. V projekte sa pokračovalo aj v rokoch 2002 a 2003. Na lokalitách, kde sa jasoň vyskytuje, sa každoročne robí inventarizácia lietajúcich imág a populácia sa obohacuje aj o imága, ktoré sa umelo dochovávajú. Začalo sa s odstraňovaním krovitej vegetácie, aby sa zlepšili podmienky pre jeho existenciu a súčasne sa vyčistili nové lokality.

3.6.2. Umelý chov jasoňa červenookého (Žlkovanová)

Umelý chov sa v rámci projektu realizuje od jeho začiatku. Do roku 2002 sa z predchádzajúceho roku prenieslo od štyroch samíc 303 vajíčok. Z nich sa na začiatku roka 2002 vyliahlo 231 húseníc (76 %) a z nich sa zakuklilo 52 (17 %). Z týchto kukiel sa nám v júni vyliahlo 40 imág, čo predstavuje 13 % z počtu vajíčok. Všetci

takto získaní dospelí jedinci boli vypustení do prírody na lokality, na ktorých sa tento druh v Pieninách prirodzene vyskytuje. V roku 2003 sme pri umelom chove dosiahli lepšie výsledky napriek tomu, že od piatich samíc sa v roku 2002 získalo iba 253 vajíčok, čo je o 50 menej ako v minulom roku. Z nich sa v roku 2003 vyliahlo iba 104 húseníc (41 %), zakuklilo sa ich ale až 58 (23 %) a získali sme 56 imág (22 %). Takto vysoké percento dochovaných imág z celkového počtu vajíčok sa dá považovať za veľmi uspokojivé. V roku 2004 bolo do chovu prenesených 495 vajíčok od piatich samíc z predchádzajúceho roka. V jarých mesiacoch sa vyliahlo 107 húseníc (22%). Z tohto počtu sa zakuklilo 22 kusov (4%) a dochovali sme 19 imág (4%). Takéto nízke percento úspešnosti chovu v tomto roku zapríčinila najmä prítomnosť mravcov v chovných zariadeniach, ktoré zdecimovali populáciu húseníc a z časti poškodili aj kukly.

3.6.3. Inventarizácia lietajúcich imág (Žlkovanová)

Pre vyhodnocovanie projektu na záchranu ohrozeného druhu jasoňa červenoookého a pre možnosť porovnávania jednotlivých rokov sa od roku 1997 vykonáva inventarizácia lietajúcich imág. Inventarizácia dovoľuje zisťovať pohlavnú štruktúru, dĺžku života imág, početnosť a migračné pohyby.

Pomocou Lincolnovho indexu sa dá odhadnúť množstvo jedincov na jednotlivých lokalitách. Odhad sme robili iba pre samce. Samice boli dopočítané kvôli menšej pohyblivosti samíc a tým aj menšej pravdepodobnosti ich chytenia tak, že sa predpokladal pomer pohlaví na lokalite 1:1.. Na dvoch lokalitách v PIENAP-e sme početnosť populácie v roku 2002 odhadli nasledovne:

Tab. 7 Odhad populácie imág

Lokalita	Samce	Samice	Spolu
Haligovské skaly	214-282	214-282	428-564
Prielom Lesnického potoka	72-138	72-138	144-276
Spolu	286-420	286-420	572-840

V roku 2003 a 2004 sme sa počas letných mesiacov zamerali na odchyt a značenie jedincov, čím sa tieto stali pre prípadných nelegálnych zberateľov neatraktívne. Podarilo sa nám takýmto spôsobom označiť a pred prípadnými zberateľmi ochrániť v roku 2003 44 jedincov na lokalite v Lesnici, 110 na lokalite v Haligovských skalách a 8 v Prielome Dunajca. Pri tejto činnosti sa nám podarilo zaznamenať prelet jedinca medzi našimi lokalitami v Prielome Dunajca a v Prielome Lesnického potoka. Tieto prelety signalizujú, že dochádza sporadicky k preletom a tým aj k výmene genetických informácií. V roku 2004 bolo označených 64 jedincov v Haligovských skalách (56 samcov a 8 samíc) a 22 v Prielome Lesnického potoka (16 samcov a 6 samíc). Celkovo bolo teda v roku 2004 označených a pre prípadných zberateľov znehodnotených 86 imág tohto druhu.

3.6.4. Príprava nových genofondových lokalít (Žlkovanová)

Na začiatku realizácie projektu boli v slovenskej časti Pienin iba dve lokality, kde sa jasoň červenoooký ešte vyskytoval. V súčasnosti, po deviatich rokoch starostlivosti o tento druh, sa ich počet zvýšil na štyri a ďalšie tri sú pripravené na postupnú reštitúciu tohto druhu. Čistením sutí od krovitej vegetácie a priradovaním nových lokalít k už existujúcim sa snažíme prepojiť jednotlivé lokálne populácie a obnoviť tak staré migračné cesty. V roku 2003 boli opätovne ošetrované tri lokality, z ktorých bola odstránená krovitá vegetácia v roku 1998 a 1999 a ku sieti existujúcich lokalít pribudla ďalšia v časti Červené skalky, ktorá bola následne ďalej rozšírená v roku 2004. Vhodná lokalita musí spĺňať viacero kritérií, ktoré pre svoju existenciu jasoň vyžaduje. Musia byť dostatočne veľké

s plochou sute minimálne 300 m², na ktorej rastie hositeľská rastlina *Sedum*. V jej blízkosti sa musí nachádzať lúka, ktorá bude poskytovať dostatok potravy aj dospelým jedincom. Splnenie oboch podmienok je možné dosiahnuť odstránením krovia na zarastajúcich plochách skalných sutí v blízkosti kvetných lúk. Takto vytvorené lokality výskytu a obnovené možnosti preletu medzi nimi by umožňovali výmenu genetických informácií medzi jednotlivými lokalitami, čím by sa zvýšila početnosť a kvalita populácií ako v jednotlivých lokalitách, tak aj na území celých Pienin.

4. NATURA 2000 (Kisková, Danko)

Natura 2000 je sústavou chránených území európskeho významu. Prostredníctvom nej sú chránené najvzácnejšie a najviac ohrozené druhy voľne rastúcich rastlín, voľne žijúcich živočíchov a vybraných biotopov, ktoré sa vyskytujú na území členských štátov Európskej únie. Jej cieľom je zachovať biologickú rozmanitosť v rámci celej Európskej únie prostredníctvom ochrany vybraných druhov živočíchov, rastlín a biotopov, ktoré sú najviac ohrozené ľudskou činnosťou alebo patria k tomu najvzácnejšiemu, čo sa na európskom kontinente zachovalo.

Tab. 8 V územnej pôsobnosti Správy PIENAP-u bolo navrhnutých 7 území európskeho významu:

Kód a názov územia	Výmera (ha)	Kataster	Biotop európskeho významu	Druhy európskeho významu
SKUEV 0333 Beliansky potok	0,1951	Spišská Belá		<i>Lampetra planeri</i>
SKUEV 0334 Veľké osturnianske jazero	51,7679	Osturňa	3150, 7140, 9130, 7230	<i>Bombina variegata</i>
SKUEV 0335 Malé ostrunianske jazera	7,6539	Osturňa	7140, 9130	<i>Bombina variegata</i>
SKUEV 0336 Torysa	22,1203	Blažov	3230	
SKUEV 0337 Pieniny	1302,03	Červený Kláštor,	3240, 6170, 6190, 6430,	<i>Canis lupus, Lynx lynx, Felis silvestris,</i>

		Haligovce, Kamienka, Lechnica, Lesnica, Stráňany, Veľký Lipník	6510, 7230, 8160, 8210, 8310, 9130, 9150, 9180, 91Q0, 6230, 3220, 6210, 6110	<i>Lutra lutra, Meles meles, Martes martes, Martes foina, Cervus elaphus, Capreolus capreolus, Muscardinus avellanarius, Bombina variegata, Parnassius apollo, Parnassius mnemosyne, Callimorpha quadripunctaria</i>
SKUEV 0338 Plavečské štrkoviská	71,4827	Plaveč	3240	<i>Castor fiber, Lutra lutra</i>
SKUEV 0339 Pieninské bradlá	74,6472	Jarabina, Kamienka, Litmanová	6210, 6510 8210	
Spolu:	1529,9			

4.1. SKUEV 0333 Beliansky potok

Beliansky potok patrí do povodia rieky Poprad. Cca 5 m - 30 m po pravej strane toku je štátna cesta, z ľavej strany je NPR Belianske lúky. Beliansky potok je užší tok s miernym spádom.

Územie bolo vyhlásené kvôli výskytu mihule potočnej (*Lampetra planeri*), ktorý potrebuje zachovať nezmenené hydrologické pomery. Dôležité je zachovať aj pôvodnosť brehových častí toku, jeho riečiska a vysokú kvalitu vody s vylúčením akéhokoľvek aj krátkodobého znečistenia.

4.2. SKUEV 0334 Veľké osturnianske jazero

4.3. SKUEV 0335 Malé osturnianske jazera

Obidve územia vznikli plazivými zosuvmi hornín po nepriepustnom podloží. Územia tvoria vodné a mokradné spoločenstvá, ktoré sú obklopené prevažne lesnými ekosystémami.

V územiach sa vyskytujú tieto spoločenstvá:

- vodné a mokradňé spoločenstvá s kolísavou hladinou vody s výskytom anexového druhu machu *Hamatocaulis vernicosus*, mnohých vzácných rastlín a živočíchov. Cieľom ochrany je zachovať vývojové procesy v území bez zásahu človeka a monitorovať prirodzené procesy,
- mokré lúčne spoločenstvá na

okraji vodnej plochy a mokrade. Cieľom ochrany je manažmentovými opatreniami zamedziť postup lesných spoločenstiev do mokradňých biotopov,

- lesné spoločenstvá, ktoré pokrývajú plytké pôdy zosuvného územia. Cieľom ochrany prírody je manažmentovými opatreniami zabezpečiť ich prirodzený vývoj aby sa zachovala vnútorná stabilita s vhodnou druhovou, výškovou a vekovou diferenciáciou.

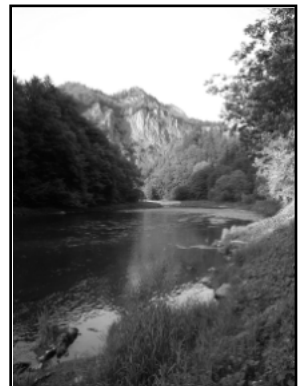
4.4. SKUEV 0336 Torysa

Homý úsek rieky Torysy tvoria štrkové lavice, ktoré osídľuje krovitá brehová vegetácia, ktorá postupne prechádza do lesných spoločenstiev. Brehové porasty s myrikovkou nemeckou (*Myricaria germanica*) na štrkových laviciach. Biotop je potrebné zachovať nezmenený, je dôležité odstraňovať nálety drevín a neťažiť vzniknuté štrkové lavice.

4.5. SKUEV 0337 Pieniny

Územie je tvorené lúčnymi, lesnými, skalnými a vodnými biotopmi väčšinou európskeho významu, ktoré pokrývajú bradlá na území Pieninského národného parku. Nachádzajú sa tu pôvodné prirodzené spoločenstvá vápencových brál a sutí, s výskytom živočíchov a rastlín európskeho významu. Cieľom ochrany uvedených biotopov je prísna ochrana uvedených biotopov pred antropickými vplyvmi a sledovanie prirodzených procesov v pôvodných ekosystémoch bez zásahu človeka.

Pri ostatných vodných, pobrežných, skalných, lúčnych a lesných biotopoch európskeho významu je cieľom:

- udržať manažmentovými opatreniami biotopy vápencových skál a sutí v

sekundárnom štádiu v záujme zachovania prirodzenosti nevyhnutnej pre výskyt anexových druhov viazaných na tento biotop (*Dendrathera zawadski*, *Parnasius apollo* a pod.)

- v okolí turistických chodníkov a vodných tokov, na ktorých sa vykonáva pešia, cyklistická a vodná turistika zabezpečiť ochranu biotopov pred antropickým tlakom environmentálnou výchovou návštevníkov a vytvorením podmienok na bezkonfliktné využitie územia pre kultúrno-výchovné aktivity,
- v lúčnych ekosystémoch, ktoré tvoria lúčky v lesných komplexoch v spolupráci s vlastníkami pozemkov zabezpečiť také manažmentové opatrenia (kosením, odstraňovaním krovia, pastvou), aby nedochádzalo k znižovaniu ich plochy v prospech krovitých a lesných ekosystémov.

4.6. SKUEV 0338 Plavečské štrkoviská

Územie tvoria sčasti ostrovné plochy, ktoré vznikli prirodzenou rekultiváciou po odťažení štrkopieskov, ktoré obtekajú ramená rieky Poprad a priľahlé brehy tejto rieky. Jeho geologický podklad tvoria nívne sedimenty štrkopieskov.

Vodné a mokradné spoločenstvá vytvárajú vhodný biotop pre jedince živočíchov bobra vodného, vydry riečnej a mnohých zástupcov vodných vtákov, ktoré sú zaradené medzi anexové druhy.

Cieľom ochrany je:

- bez zásahu človeka zachovať vyvinuté biotopy pre výskyt uvedených druhov, ktoré zároveň plnia aj úkrytovú funkciu pre mnohé iné živočíchov,
- zamedziť vyrušovanie živočíšnych populácií antropogénnym vplyvom,
- monitorovať a sledovať vývoj populácie anexových druhov,
- vylúčiť z územia hospodársku činnosť.

4.7. SKUEV 0339 Pieninské bradlá

Skalné bradlá, ktorými je územie tvorené, sú krajinnými dominantami vo veľkoplošných poľnohospodárskych pozemkoch.

Územie je tvorené lúčnymi, lesnými a skalnými biotopmi európskeho významu, ktoré pokrývajú tvrdoše bradlového pásma mimo územia Pieninského národného parku. Vytvára mozaikou biotopov, pričom väčšiemu antropickému tlaku sú vystavené najmä izolované bradlá v poľnohospodárskom pôdnom fonde a Jarabinský prielom, na ktorý negatívne pôsobí blízky kameňolom.

Cieľom ochrany v území je:

- udržať manažmentovými opatreniami sekundárne biotopy vápencových skál a sutí v súčasnom štádiu v záujme zachovania prirodzenosti pre výskyt anexových druhov viazaných na tento biotop,
- v okolí turistických chodníkov zabezpečiť ochranu biotopov pred antropickým tlakom v spolupráci s vlastníkami, environmentálnou výchovou

návštevníkov a vytvorením podmienok na bezkonfliktné využitie územia pre kultúrno-výchovné aktivity,

- lesné ekosystémy sú biotopmi európskeho významu s nižším stupňom prirodzenosti. Vo všetkých lesných ekosystémoch je nutné vhodnými opatreniami v LHP zabezpečiť zvyšovanie stupňa prirodzenosti,
- na lúčnych a mokradných spoločenstvách nadväzujúcich na skalné, sutinové, lesné a vodné biotopy s početným výskytom orchideovitých druhov je potrebné v spolupráci s vlastníckmi pozemkov zabezpečiť také manažmentové opatrenia (kosením, odstraňovaním krovia, pastvou), aby nedochádzalo k ich ubúdaniu v prospech krovitých a lesných ekosystémov.

5. Využívanie územia

5.1. Lesné hospodárstvo (Soľava)

Lesy Pieninského národného parku zaberajú 1 418 ha, čo z celkovej výmery národného parku 3 750 ha predstavuje 38 %. Z výmery ochranného pásma 22 444 ha pokrývajú lesy 11 691 ha plochy, čo z celkovej výmery ochranného pásma predstavuje 52 %.

Na území PIENAP-u sú dva lesné hospodárske celky. Lesný hospodársky celok Pieniny o výmere lesa 962 ha, sa nachádza na území pôvodného Pieninského národného parku tak ako bol vyhlásený v roku 1967. Tento LHC sa člení na ďalšie dva lesné užívacie celky a to:

- lesný užívací celok Prielom Dunajca, ktorý tvorí lesný pôdný fond vo vlastníctve štátu
- lesný užívací celok Plašná, ktorý je vo vlastníctve súkromných osôb, spoločenstiev, obcí, cirkví a pod.

Novopričlenená východná časť o výmere 456 ha lesa, ktorá bola pričlenená k národnému parku v roku 1997, patrí k LHC Podolíne. Lesné porasty na území národného parku sú zaradené do kategórie lesov ochranných na výmere 583 ha (41 %), lesov osobitného určenia na výmere 598 ha (42 %) a lesov hospodárskych na výmere 236 ha (17 %). Lesné spoločenstvá sú pomerne zachovalé s vysokým odolnostným potenciálom. Najzachovalejšie lesné spoločenstvá s prirodzenou autoreguláciou sa nachádzajú v prírodných rezerváciách resp v zóne A a B.

Lesy na území ochranného pásma národného parku sú rozdelené do dvoch LHC a to: LHC Červený Kláštor a LHC Podolíne. V ochrannom pásme NP pokrývajú hospodárske lesy plochu 11 606 ha, čo predstavuje 99 % výmery lesov ochranného pásma. Lesy ochranné, ktoré tvoria 1 % výmery lesov ochranného pásma, sa viažu najmä na hrebeňové partie Spišskej Magury. V ochrannom pásme je značné množstvo náhodných ťažieb dôsledkom antropických tlakov, zmenenej druhovej, priestorovej a vekovej štruktúry lesných porastov, v dôsledku čoho sa vyznačujú malým odolnostným potenciálom.

Hospodárenie v lesoch PIENAP-u a jeho ochranného pásma sa riadi podľa schválených lesných hospodárskych plánov. V súvislosti s lesným hospodárstvom v roku 2002 dala Správa PIENAP-u 13 odborných stanovísk. Z toho 9 sa týkalo zmien predpisov LHP, 2 stanoviská boli vypracované k návrhu obnovy LHP, jedno stanovisko sa týkalo údržby lesnej cestnej siete a jedno vchádzania a státi motorových vozidiel na účelovú komunikáciu.

V roku 2003 Správa PIENAP-u v súvislosti s problematikou lesného hospodárstva sa vyjadrovala v 13 prípadoch. Z nich sa 11 stanovísk týkalo zmien predpisov LHP, jeden k návrhu LHP a jeden k obnove LHP. V roku 2004 Správa Pienapu spracovala k tejto problematike 11 odborných stanovísk. Z nich 3 sa týkali zmeny predpisov LHP, 2 obnovy LHP, 2 plánu hospodárskych opatrení a 4 leteckej aplikácie chemických látok proti premoženiu hmyzích škodcov na lesných porastoch.

V roku 2004 prebehla v územnej pôsobnosti Správy PIENAP-u aj obnova LHP na LHC Červený Kláštor a LHC Podolíneec. Do nových LHP boli zapracované aj ochrannárske aktivity, ktoré počas ich obnovy presadzovala Správa Pienapu.

Vo vzťahu k lesnému hospodárstvu na území národného parku je spracovaný program starostlivosti, kde základným princípom je diferenciácia územia národného parku na funkčné priestory resp. zóny a stanovenie cieľov a zásad ich menežmentu. Z hľadiska ochrany prírody je analytickou jednotkou na stanovenie potenciálu územia vo vzťahu k lesu lesný porast. Hodnotiacimi kritériami sú drevinové zloženie, štruktúra a zdravotný stav.

V členitom reliéfe s pestrou klímou a pôdami na rozličnom sklone sa vyvinuli lesné spoločenstvá, ktoré zaraďujeme do siedmich skupín lesných typov a do troch lesných vegetačných stupňov (tab. 9). Zastúpenie drevín v lesných porastoch PIENAP-u je uvedené v tab. 9

Tab. 9: Prehľad skupín lesných typov a lesných vegetačných stupňov PIENAP-u

Lesný vegetačný stupeň	Skupiny lesných typov	Vysvetlivky:
3. dubovo-bukový	Pide vs	<i>Pide vs - Pinetum dealpinum</i> <i>FAc - Fageto-Aceretum</i> <i>Ftil - Fagetum tiliosum</i>
4. bukový	Ftil, TAc vs, Fde ns	<i>FrAc - Fraxineto-Aceretum</i> <i>TAc - Tilieto-Aceretum</i>
5. jedľovo-bukový	AF ns, FAc ns, FrAc ns	<i>Fde - Fagetum dealpinum vs</i> <i>AF - Abieto-Fagetum ns</i>

Tab. 10: Zastúpenie drevín v lesných porastoch PIENAP-u

Drevina	Súčastné zastúpenie v %	Cieľové zastúpenie v %
smrek	37,8	27,2
jedľa	28,5	15,6
borovica	5,9	5,0
smrekovec	0,7	6,9
buk	19,5	28,6
javor	0,40	5,0
jaseň	0,60	3,4
brest	0,3	3,3
jelša	3,3	-
ostatné dreviny	3,0	5,0
spolu	100	100

5.2. Stavebná činnosť (Danková)

V rokoch 2002 – 2004 sa Správa Pieninského národného parku vyjadrovala k 211 akciám stavebného charakteru.

Najdôležitejšie akcie sú uvedené v nasledujúcom prehľade.

rok 2002

- územnoplánovacia dokumentácia: VÚC Prešovského kraja, mikroregión Zamagurie, mesto Kežmarok, obce Matiašovce, Osturňa, Huncovce a čiastkové zmeny sídiel Spišská Stará Ves, Červený Kláštor, Veľká Franková, Majere a Nižné Ružbachy
- stavby vodohospodárskeho charakteru: skupinový vodovod Červený Kláštor, Majere, Lechnica, Veľký Lipník, kanalizácia a ČOV v obciach Červený Kláštor, Reľov, Kyjov, Osturňa, Spišská Stará Ves, regulácia potoka s rekonštrukciou mosta v obci Jezersko
- líniové stavby: prepojenie ciest Ždiar - Spišské Hanušovce, preložka cesty v Plavnici a v Mníšku nad Popradom, oprava cesty Reľov – Spišské Hanušovce, plynofikácia Lysej nad Dunajcom a lokality Pieniny, zahustenie siete VN, NN a traťostaníc v meste Spišská Stará Ves
- územné a stavebné konanie: k výstavbe rodinných domov, rekreačných domčekov penziónov a polyfunkčných domov
- geologické práce: hydrogeologický vrt v Novoľubovnianskych kúpeľoch, prieskum minerálnych vôd v obci Legnava

rok 2003

- územnoplánovacia dokumentácia: Zmeny a doplnky VÚC Prešovského kraja, mikroregiónu Zamagurie, územný generel cestnej dopravnej siete, návrh ÚPN obce Toporec, Osturňa, čiastkové zmeny sídiel Stará Ľubovňa, Nižné Ružbachy, Veľká Franková a Lendak. K čiastkovej zmene ÚPD Veľká

Franková bolo vydané nesúhlasné stanovisko vzhľadom na to, že riešila vybudovanie rekreačného objektu mimo existujúceho sídla a v území, kde sa nachádzajú aj vzácne mokradné spoločenstvá. K ÚPN VÚC Prešovského a k ÚPN obce Osturňa boli vydané stanoviská s podmienkami. Pred ich spracovaním sme vopred upozornili na územia patriace do územnej pôsobnosti národného parku, ktoré sú v osobitnom záujme ochrany prírody a krajiny. Vyšpecifikovali sa všetky územia národného významu, navrhované územia NATURA 2000, biocentrá a biokoridory.

- napriek tomu, že v grafickej časti návrhu bolo vyznačené navrhované územie NATURA 2000, v textovej časti sa pod územím plánovala výstavba vodnej nádrže, čím by došlo k ohrozeniu tohto územia
- návrh obsahoval nové cestné prepojenie Ždiar – V. Franková, čo je v rozpore so záujmami OPaK (umiestnenie v erózne labilnom území, veľkým zásahom do prírodného prostredia a LPF pri existencii iného alternatívneho riešenia)
- zakladanie veľkokapacitných fariem v exponovanom a zosuvne labilnom území
- sprístupňovanie hrebeňových častí územia novými turistickými chodníkmi, ktoré sú v kontakte s maloplošne chránenými územiami.
- stavby vodohospodárskeho charakteru: rybník v Starej Ľubovni, vodná nádrž Tichý Potok, rozšírenie vodných zdrojov Spišské Hanušovce, vodovod Matiašovce, Osturňa, vodovod, kanalizácia a ČOV k lyžiarskemu areálu v Litmanovej, kanalizácia a ČOV v obci Šambron, Veľký Lipník, Vislanka, Pusté Pole, Údol, Spišská Stará Ves, Reľov, rekonštrukcia mosta v Lechnici, Jezersku, Zálesi
- líniové stavby: sanácia zosuvu Mníšek nad Popradom, prístupová komunikácia Červený Kláštor, Vyšné Ružbachy, trasy optických káblov v trase Spišská Belá - Stará Ľubovňa a Veľký Lipník - Spišská Stará Ves, rekonštrukcia VN, NN siete a traťostaníc v obci Haligovce, Spišská Stará Ves, Jezersko, ochrana VTL Plaveč
- územné a stavebné konanie: k výstavbe lyžiarskeho areálu, záchytného parkoviska, lávky pre peších cez rieku Dunajec, rodinných domov, rekreačných domčekov, penziónov a polyfunkčných domov,
- geologické práce a banská činnosť: dobývací priestor Plaveč, travertínový lom Vyšné Ružbachy,

rok 2004

- územnoplánovacia dokumentácia: zmeny a doplnky ÚPN VÚC Prešovského kraja, sídiel Veľká Lomnica, Červený Kláštor a Lechnica, Spišská Stará Ves, Kežmarok, Vrbov, Vlkoce, Hradisko, Slovenská Ves, Vlková,
- stavby vodohospodárskeho charakteru: rozšírenie vodovodnej siete Ihl'any, Matiašovce, Spišské Hanušovce, Veľká Lomnica, Toporec, Podolíneč, Vyšné Ružbachy, skupinový vodovod Majere - Červený Kláštor - Lechnica, kanalizácia a ČOV v obciach Čirč, Pusté Pole, Šarišské Jastrabie, Veľký

Lipník, Vislanka, Litmanová, Orlov a Červený Kláštor II etapa, dobudovanie prístavísk plťí v obci Lesnica a Majere, cyklistická a pešia lávka cez Dunajec v obci Červený Kláštor, rybník Mníšek nad Popradom, odchovná nádrž Kremná, výstavba chovných nádrží pri rybníku Vengliská – táto stavba si vyžiadala prepracovanie projektovej dokumentácie, aby odchovné nádrže nezasahovali do PP Litmanovský potok,

- líniové stavby: VTL prípojka Plaveč, rádiatelekomunikačná sieť Pusté Pole, Spišská Stará Ves, Veľká Lomnica, rekonštrukcia trás VN a traťostaníc v obci Vyšné Ružbachy, Forbasy, Kolačkov, Litmanová, Toporec, optický kábel Veľký Lipník – Spišská Stará Ves, verejné osvetlenie Spišská Belá, úprava NN siete Malá Franková, Spišské Hanušovce,
- geologické práce a banská činnosť: lom Toporec, Veľký Slavkov, hydrogeologický vrt Novoľubovnianske kúpele, ťažba štrku Vengliská – ťažba bola povolená len po zmonitorovaní, že v zvislej stene zemníka nehniedzia rybárik riečny (*Alceto atthis*) a brehuľa riečna (*Riparia riparia*).
V dobývacom priestore Plaveč došlo k zmene projektovej dokumentácie, aby skrývkový materiál nebol umiestňovaný na pozemky, ktoré sa nachádzajú v blízkosti CHA Plavečské štrkoviská.
- územné a stavebné konanie: k výstavbe rodinných domov, rekreačných domčekov, penziónov a polyfunkčných domov,
- konanie o odstránení stavieb: asanácia čerpacích staníc v Šarišskom Jastrabí a v Spišskej Starej Vsi
- projekty zo štruktúrnych fondov: skupinový vodovod Červený Kláštor - Lechnica – Majere, vodovod Podolíneč,
- činnosti podliehajúce posudzovaniu ich vplyvu na životné prostredie: lyžiarsky areál Landy, agroturistická zóna Slovenská Ves, lyžiarsky areál Spišská Stará Ves, čerpacia stanica Veľký Lipník.

Osobitnú skupinu tvorili stanoviská k ťažbe riečneho materiálu z korýt vodných tokov a k úprave korýt vodných tokov. Ťažba riečneho materiálu bola požadovaná na rieke Poprad a potokoch Lipničanka, Jordanec, Ostumianka, Ľubovnianska, Rieka, Hromoš, Jakubianka a Biela V roku 2002 bolo na ťažbu štrkov vydaných 28 stanovísk, 9 stanovísk bolo v roku 2003 a 22 stanovísk v roku 2004. Úprava vodných tokov sa týkala úsekov na rieke Poprad a na toku Hromoš.

5.3. Poľnohospodárstvo a využívanie poľnohospodárskej pôdy (Kíč)

Na území národného parku sa nachádza 2 054 ha poľnohospodárskych pozemkov. Ako orná pôda je využívaná 482 ha pozemkov, 1 564 ha tvoria trvalé trávne porasty a 8 ha iné pozemky. Orná pôda sa sústreďuje najmä v katastrálnych

územíach so súkromným hospodárením. V závislosti od prírodných pomerov sú najviac pestované okopaniny – zemiaky, kýmna repa, z pomedzi obilnín je to ovos a jačmeň. Trvalé trávne porasty sa v prístupných lokalitách využívajú predovšetkým na výrobu krmív. Nepriístupnejšie lokality sú využívané na pasenie oviec a hovädzieho dobytku.

V území národného parku a ochranného pásma sa nachádza 9 poľnohospodárskych subjektov zameraných prevažne na chov oviec. Chovom hovädzieho dobytku sa sčasti zaoberá farma v Spišských Hanušovciach, vo Veľkej Frankovej a v Kamienke. Samotná farma v Kamienke sa nachádza mimo ochranného pásma a územia NP, ale v tomto území využívajú pasienky pre hovädzí dobytok. Dobytko spása pasienky aj v okolí obce Lesnica. Je to dobytko súkromne hospodáriacich roľníkov, ktorý sa pasie v spoločnom stáde. K stálym stádam v tomto území v období pasenia pribúdajú aj ovce, ktoré sú na pasienky preháňané zo susedného Poľska.

V súvislosti s poľnohospodárskym využívaním PPF v roku 2002 Správa PIENAP-u vypracovala 11 stanovísk, 7 stanovísk sa týkalo košarovania, pasenia, preháňania oviec, 2 aplikácie chemických látok a 2 uskladnenia hnojív.

V roku 2003 bolo k problematike poľnohospodárstva Správou PIENAP-u vydaných 19 stanovísk. Stanovísk k preháňaniu, paseniu a košarovaniu oviec a dobytku bolo 9. Aplikácie chemických látok boli riešené v 6 prípadoch, z toho boli 2 letecké aplikácie, 2 pozemné aplikácie a dve sa týkali znižovania pH pôdy melioračným vápnením. Ďalšie 4 stanoviská boli vydané k čisteniu pasienkov od náletových drevín. O čistenie pasienkov požiadalo PD Kamienka, PD Veľký Lipník, PD Veľká Franková a PD Spišská Stará Ves.

Na pasenie a košarovanie v roku 2004 sme vydali 7 stanovísk, pre leteckú aplikáciu chemických látok 5 a 5 stanovísk pre pozemnú aplikáciu priemyselných hnojív. O čistenie pasienkov od náletových drevín požiadalo len PD Goral na Veľkej Frankovej.

Tab. 11 Prehľad činností PD v rokoch 2002 – 2004

PD a SHR*	Pasenie oviec v ks			Košarovanie oviec v ks			Pasenie hov. dobytku v ks			Nocovanie HD na voľných ležoviskách
	Roky									
	02	03	04	02	03	04	02	03	04	02/03/04
PD Kamienka	0	0	0	0	0	0	720	760	-	300/300/250
PD V. Lipník	2000	2000	1050	500	500	1050	0	0	0	0/0/0
PD Sp. St. Ves	500	600	600	500	600	600	0	0	0	0/0/0

PD Matiašovce	1000	1000	-	1000	1000	-	0	0	0	0/0/0
PD Spišské Hanušovce	1140	2000	1915	1440	2000	1915	70	95	95	0/0/0
PD Veľká Franková	1370	1460	1570	1370	1460	1570	0	0	0	0/0/0
SHR Č. Kláštor	250	300	124	250	300	124	0	0	0	0/0/0
SHR Havka	242	410	350	242	410	350	0	0	0	0/0/0
SHR Jordanec	400	800	-	400	800	-	80	98	0	0/0/0
SHR Sp. St. Ves	900	900	-	900	900	-	0	0	0	0/0/0
PF Pienspol	-	-	800	-	-	800	0	0	0	0/0/0

* SHR - súkromne hospodáriaci roľník

* PF - poľnohospodárska firma

5.4. Voľne rastúca zeleň (Kíč)

Správa PIENAP-u ako odborná organizácia spracovala v roku 2002 odborné stanoviská k výrubu drevín na nelesnej pôde v 35 prípadoch, v roku 2003 v 66 prípadoch, ktorým predchádzalo terénne šetrenie. Tento mierny nárast je spôsobený väčším záujmom samospráv o odborné posúdenie výrubu stromov rastúcich mimo les.

V troch prípadoch sme boli orgánom štátnej správy požiadaní o vyčíslenie celospoločenskej hodnoty dreviny z dôvodu nelegálneho výrubu.

Pre rok 2004 sme boli požiadaní o vydanie odborného stanoviska vo veci výrubu drevín v 51 prípadoch. V jednom prípade sme boli požiadaní ObÚŽP v Starej Ľubovni o vyčíslenie spoločenskej hodnoty drevín a v jednom prípade ObÚŽP v Kežmarku.

6. Strážna a terénna služba

6.1. Stráž prírody (Strnad, Babík)

V roku 2002 bola strážna služba zabezpečovaná len desiatimi dobrovoľnými členmi stráže prírody a odbornými pracovníkmi, pretože do konca roku 2002 Správa PIENAP-u nemala vyčlenené finančné prostriedky na zamestnávanie profesionálnych strážcov.

Na začiatku roka 2003 boli prijatí dvaja profesionálni strážcovia a ich činnosť bola zameraná najmä na dodržiavanie zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane

prírody a krajiny a v území Pieninského národného parku aj na dodržiavanie návštevného poriadku. Okrem profesionálnych strážcov Správy PIENAP-u, sa na tejto činnosti podieľali aj dobrovoľní členovia stráže prírody a odborní pracovníci. V roku 2004 k nim pribudli ďalší 2 profesionálni strážcovia.

Činnosť strážcov

1. Kontrola v teréne zameraná na dodržiavanie zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny a návštevného poriadku.
2. Oprava značenia hraničných tabúl a stĺpov, dodatkových tabúl a grafického značenia (13 stĺpov a tabúl 10 dodatkových tabúl).
3. Čistenie a údržba turisticko-náučných chodníkov a botanickej lokality.
4. Značenie chránených stromov a chránených území.
5. Kontrola zameraná na nelegálny výrub stromov.
6. Spolupráca pri monitoringu vydry, bobra a vodného vtáctva.
7. Monitoring tetraova hlucháňa (*Tetrao urogallus*) a tetrova hôlniaka (*Tetrao tetrix*).
9. Budovanie zábran proti migrácii žiab v Orlove, Jordanec.
10. Podnety na riešenie priestupkov.
11. Vzdelávanie: účasť na stretnutí členov asociácie strážcov 2 x ročne.
12. Údržba motorových vozidiel.
13. Environmentálna činnosť.
14. Odstraňovanie invázy druhov rastlín (*Heracleum mantegazzianum*).
15. Zabezpečovanie nákupu materiálu.

Rok 2003

Za Klub priateľov PIENAP-u sa na ochranných službách v roku 2003 zúčastnili nasledovní členovia, ktorí majú oprávnenie člena stráže prírody:

Miroslav Dic	3 služby
Drahomír Štefko	4 služby
Eubomír Motýľ	2 služby
Peter Petřík	2 služby
Vladimír Didecký	3 služby
Štefan Jeleň	5 služieb
Milan Ružík	2 služby
Ján Redaj	3 služby
Ján Glevaňák	4 služby

Strážcovia PIENAP-u:

Babík Róbert	16 služieb počas víkendov a sviatkov
Strnad Michal	20 služieb počas víkendov a sviatkov

Dátum služieb, ako aj meno strážcu bolo dané Správou PIENAP-u v rozpise služieb na rok 2003, s ktorým bol oboznámený každý strážca. Ochranné služby boli sústredené hlavne na trasy NPR Prielom Dunajca, Prielom Lesnického potoka a chodník modrej značky - Červený Kláštor - sedlo Cerla - Targov - Lesnica, ktoré sú turisticky najviac zaťaženými lokalitami národného parku a to nielen pešími turistami, ale hlavne cykloturistami.

Výkon odpracovaných služieb je zaznamenaný v knihe ochranných služieb (terénnych zápisníkoch - Babík, Strnad) a ich priebeh s poznatkami v terénnych lístkoch, ktoré sú uložené na Správe PIENAP-u. Z uvedených terénnych záznamov vyberáme nasledovné informácie:

- 16 prípadov nepovoleného vjazdu motorových vozidiel
- 38 prípadov nepovoleného pohybu mimo vyznačených trás
- 73 prípadov znečisťovania životného prostredia odpadkami
- 119 prípadov upozornení cykloturistov na prekročenie povolenej rýchlosti
- 3 prípady nepovoleného vjazdu kočom
- 17 prípadov upozornení na voľne pustené psy

Zistené priestupky boli riešené na mieste dohovorom, závažnejšie priestupky boli v dvoch prípadoch riešené v blokovaní konaní a priestupky väčšieho rozsahu boli postúpené ako podnet na prejednanie na orgán štátnej správy.

Pri týchto vážnejších priestupkoch sa jednalo o ťažbu ričného materiálu - lomového kameňa z koryta potoka Rieka, ktoré riešil na náš podnet Okresný úrad, odbor ŽP v Kežmarku a to peňažnou pokutou. V druhom prípade došlo k nepovolenému zásahu vo vodnom koryte rieky Dunajec za účelom upravenia nástupišťa plti - Pltnica pomocou buldozéry, ktorý bol vo veľmi zlom technickom stave a došlo ku kontaminácii rieky ropnými látkami. Zistenie bolo postúpené na riešenie Krajskému úradu, odbor životného prostredia v Prešove. Ďalším prípadom bolo nepovolené stanovanie mimo vyhradeného miesta, ktoré bolo postúpené na riešenie Okresnému úradu, odboru ŽP Stará Ľubovňa.

Pracovníci PIENAP-u sa pri svojich terénnych pochôdkach často stretávajú s opakujúcim sa znečistením potokov komunálnym odpadom v katastrálnych územiach obcí Lesnica, Veľký Lipník, Haligovce, Veľká Lesná, Matiašovce, Lechnica, Sp.Hanušovce, Reľov a Jezersko.

Rok 2004

Z klubu priateľov PIENAP-u sa na ochranných službách v roku 2004 zúčastnili nasledovní členovia:

Miroslav Dic	2 služby
Drahomír Štefko	3 služby
Lubomír Motýľ	5 služieb

Peter Petřík	4 služby
Vladimír Didecký	4 služby
Štefan Jeleň	6 služieb
Milan Ružík	3 služby
Ján Redaj	3 služby
Ján Glevaňák	3 služby
Milan Ondrej	2 služby
Vlado Buvalič	2 služby

Strážcovia PIENAP-u:

Ferenčák Ondrej	21 služieb počas víkendov a sviatkov
Strnad Michal	21 služieb počas víkendov a sviatkov
Babík Robert	20 služieb počas víkendov a sviatkov
Rak Stanislav	20 služieb počas víkendov a sviatkov

Počas vykonávania ochranných služieb sa stále opakujú tie isté priestupky:

- pohyb mimo turistického chodníka,
- rýchla jazda bicyklom,
- voľné púšťanie psov,
- ponechané odpadky pri odpočívadlách.

V roku 2004 strážcovia PIENAP-u vybrali za porušenie zákona č. 543/2002 o ochrane prírody a krajiny na pokutách 2 700,- Sk.

6.2. Označovanie územia (Babík, Strnad)

V roku 2003 sa pokračovalo v označovaní hraníc Pieninského národného parku a jeho ochranného pásma. Zabezpečili sa stĺpy pre potreby označenia hranice NP, tabule a iný doplnkový materiál. V rámci tejto aktivity boli tiež označené MCHÚ novými signalizačnými kolmi a doplnkovými tabuľami. Išlo konkrétne o:

1. NPR Haligovské skaly
2. NPR Prielom Dunajca
3. NPR Prielom Lesnického potoka
4. PR Veľké osturnianske jazero
5. PR Malé jazerá
6. PR Jezerské jazero
7. PR Kamienska tisina
8. PP Jazero
9. CHA Pieninské lipy

U všetkých MCHÚ bolo vykonané preznačenie obvodových hraníc.

V roku 2004 bolo označené Prírodná rezervácia Slatina pri Šarišskom Jastrabí a Prírodná pamiatka Skalná ihla pri Chmelnici. Po schválení zonácie Pieninského národného parku sa začalo s označovaním jednotlivých zón A a B

v lokalitách prielom Lesnického potoka, prielom Dunajca, Cerla, Targov, Čelo nad Lesnicou, Huty a Haligovské skaly.

V roku 2004 bol uskutočnený náter odpočívadiel na území NP a čiastočne v ochrannom pásme. Vo februári bol osadený betónový stĺp s hniezdnou podložkou pre bociana bieleho v Červenom Kláštore pri cintoríne.

6.3. Návštevnosť územia, turistika a šport (Kostúrová, Malatinová)

Návštevnosť sa monitoruje na najfrekventovanejšom mieste v Pieninách, ktorým je Prielom Dunajca. Spočítavajú sa peší turisti a cyklisti v smere do Červeného Kláštora a do Lesnice, počet turistov splavených na pltiach (slovenských a poľských), kajakoch a rafoch. Spočítavanie sa robí počas niekoľkých spočítacích dní letnej turistickej sezóny za každého počasia v čase od 6.00 do 20.00 hod.

V roku 2004 v dňoch od 5. - 7. augusta sme v spolupráci zo Štátnymi lesmi TANAP-u ochranný obvod Červený Kláštor monitorovali návštevnosť podľa metodiky, ktorá je založená na hodinových intervaloch, na základe spomínanej metodiky môžeme zhodnotiť dynamiku návštevnosti počas dňa. Najviac návštevníkov počas dňa prešlo Prielomom Dunajca v čase od 12:00 do 16:00 hodiny. Počasie bolo slnečné, tak tomu svedčí aj množstvo návštevníkov, ktorí prešli Pieninami.

Tab. 12 Priemerná denná návštevnosť sa prepočíta na celú dĺžku trvania letnej turistickej sezóny, čo je v Pieninách cca 120 dní.

	Sezóna 2002	Sezóna 2003	Sezóna 2004
Peší smer Č. Kláštor	25 000	30 000	50 000
Peší smer Lesnica	40 000	40 000	60 000
Cyklisti smer Č. Kláštor	15 000	18 000	25 000
Cyklisti smer Lesnica	16 000	16 000	22 000
Poľské plte	175 000	190 000	230 000
Slovenské plte	100 000	150 000	130 000
Vodní turisti	10 000	13 000	20 000
Suma osôb za sezónu	381 000	457 000	537 000

7. Environmentálna výchova (Kostúrová, Žikovanová)

Základným dokumentom pre prácu v environmentálnej výchove je aj naďalej *Stratégia výchovy a vzdelávania k ochrane prírody*, ktorá bola prehodnotená v roku 1999 a s malými úpravami bola schválená MŽP SR do roku 2000. Environmentálnu výchovu je potrebné zamerať na tri skupiny ľudí:

- obyvatel'ov žijúcich na území NP a v jeho ochrannom pásme,
- návštevníkov NP,
- mládež z oboch predchádzajúcich skupín.

Na výchovu v ochrane prírody sa využívajú in form ačné strediská ochrany prírody, rekreačné strediská, miestne školy a priamy kontakt s miestnymi obyvateľmi, samosprávami a podnikateľmi, ktorí pôsobia v území národného parku a jeho ochrannom pásme.

7.1. Otvorenie turistickej sezóny (Kostúrová, Malatinová)

„Otvorenie turistickej sezóny“ - kultúrno-spoločenská akcia, ktorá symbolicky otvára turistickú sezónu sa už tradične koná vždy v posledný aprílový víkend. Otvárania sa zúčastňujú zástupcovia cestovných kancelárií, predstavitelia obcí Pienin a Zamaguria aj hostia z príľahlého poľského regiónu. Celú atmosféru otvárania spríjemňuje detský folklórny súbor Flisocek z Červeného Kláštora a Lechnice. Po odomknutí vód Dunajca nasleduje spoločný splav na pltiach, ktorý končí ochutnávkou goralských jedál a špecialít v Lesnici.

7.2. Čisté hory a potoky (Kostúrová, Malatinová)

Správa PIENAP-u v spolupráci so Štátnymi lesmi TANAP-u ochranný obvod Červený Kláštor organizuje akciu „Čisté hory a potoky“ ktorá je rozdelená na dve časti: jarnú a jesennú časť. Jarná časť sa koná v predposledný aprílový víkend v sobotu a jesenná časť akcie pripadá na prvú októbrovú sobotu. Akcie sa zúčastňujú žiaci okolitých základných škôl, Gymnázia Spišská Stará

Ves a Centra voľného času Šťastenko v Spišskej Starej Vsi, ktorí pomáhajú pri

čistení turistických chodníkov v Pieninách, náučnej trasy okolo Dunajca a blízkych potokov. Po ukončení akcie je pripravené občerstvenie na Chate Pieniny v Lesnici. V priemere sa do jarnej a jesennej časti zapája do 160 detí, ktoré spoločne zvyknú vyzbierať do 120 vriec odpadu.

7.3. Envirojar (Kostúrová, Malatinová)

Medzi dvoma významnými dátumami v ochrane prírody (22. apríl - Deň Zeme a 5. jún - Svetový deň životného prostredia) bol opätovne vyhlásený rezortný program ENVIROJAR. Do tohto programu sa zapojila aj Správa Pieninského národného parku.

V štyroch základných školách (Spišská Stará Ves, Spišské Hanušovce, Haligovce, Veľký Lipník) a Gymnáziu Spišská Stará Ves, ktoré sa nachádzajú na území národného parku a v jeho ochrannom pásme, sme nainštalovali nástenky s tematikou zameranou na environmentálnu výchovu. Pre tých najmenších z dvoch prvých spomínaných základných škôl sme pri príležitosti Dňa Zeme vyhlásili aj výtvarnú súťaž na tému „Príroda sa prebúdzá“. Svoje práce nám odovzdalo viac ako sto žiakov. Milo sme boli prekvapení veľkým záujmom a ešte viac fantáziou a originalitou, s akou žiaci k téme pristupovali. Obrázky boli spracované rôznymi výtvarnými technikami. Okrem pohľadov na rozkvitnuté stráne, kopce a stromy, mláďatá rôznych druhov zvierat deti nezabudli ani na jaré poľnohospodárske práce a prácu ľudí na poliach a v záhradkách. Vybrať tie najoriginálnejšie a najkrajšie z nich bolo veľmi ťažké. Po vytvorení dvoch kategórií - 1. stupeň (1 - 4 ročník) a 2. stupeň (5 - 9 ročník) sme mohli autorom tých najkrajších prác odovzdať vecné ceny. Vyhodnotenie celej súťaže sa konalo na konci školského roka a tak si deti okrem, verím, že dobrého vysvedčenia, odnášali domov aj pekné knihy, pexesá, pohľadnice a diplomy, ktoré pre nich pripravila Správa Pieninského národného parku.

7.4. Osveta na školách

Snahou PIENAP-u je dopracovať sa k takej úrovni vzdelanosti, aby poznatky nadobudnuté z našich programov, hier a prednášok chápali všetci ako samozrejmú a nie ako niečo nové. V roku 2003 sme robili prednášky na všetkých školách v Zamagurí a zúčastňovali sme sa na vyučovacích hodinách ekológie na gymnáziu a prírodopisu na ZŠ v Spišskej Starej Vsi. Pre školy sa inštalujú nástenky, ktoré sa menia každý školsky polrok. Deti sa môžu dozvedieť viac o prírode všeobecne, faune, flóre a pre gymnazistov sú to aj vážnejšie témy napr. o odpadoch a jeho triedení, čističkách. V roku 2004 pracovníci Správy PIENAP-u pripravili pre žiakov besedy, ako Ochrana prírody Pienin, NATURA 2000, Lesné zvieratká, Odpad ako hrozba a Stípy smrti. V čase školských prázdnin boli organizované exkurzie pre študentov, lesníkov a pedagógov.

7.5. Informačné strediská

Počas letnej v turistickej sezóny sú poskytované informačné služby návštevníkom vo dvoch infocentrách. Prvé infocentrum sa nachádza na jednom z najfrekvencovanejších miest v Pieninách, pri Chate Pieniny v Lesnici, kadiaľ prechádza väčšina turistov splavených na pltiach, ale aj mnoho peších turistov. Pri infocentre sa nachádza malá

botanická a náučná geologická lokalita. Návštevník sa na takto malom území môže oboznámiť s rastlinstvom Pienin a prevládajúcimi homínami, ktoré sa podieľajú na budovaní pieninského úseku bradlového pásma. Infocentrum prevádzkujeme v spolupráci s obcou Lesnica. V máji 2002 pri oficiálnom otvorení sezóny, bolo otvorené druhé informačné centrum národného parku v atraktívnom areáli prístaviska plti v Červenom Kláštore. Infocentrum prevádzkujeme v spolupráci s príspevkovou organizáciou obce Červený Kláštor Pientour a so Súkromným spolkom pltníkov na Dunajci. Tretie informačné centrum, ktoré prevádzkujú Štátne lesy TANAP-u, sa nachádza v areáli autokempingu v Červenom Kláštore.

8. Edičná, propagačná a publikačná činnosť

8.1. Edičná a publikačná činnosť (Kostúrová, Malatinová)

V roku 2002 Správa Pieninského národného parku pri príležitosti konferencie ku 70. výročiu vzniku prvého medzinárodne chráneného územia v Pieninách a 35. výročiu vzniku Pieninského národného parku vydala publikáciu PIENINY Príroda a človek I. (Fauna a flóra Pienin). V roku 2002 - 2004 Správa PIENAP-u kvôli nedostatku finančných prostriedkov nevydala z rozpočtových prostriedkov žiadne propagačné materiály. V spolupráci so Združením pre rozvoj regiónu Pienin a Zamaguria bol vydaný turistický sprievodca s mapou Pieniny a Zamagurie. V spolupráci s agentúrou Dino, vydateľská fotoagentúra Sabinov bola vydaná obrazová publikácia Pieniny a Zamagurie.

Prejavom činnosti Správy PIENAP-u je aj publikačná činnosť. Z tohoto dôvodu uvádzame v ročenke aj prehľad publikácií pracovníkov Správy NP za obdobie 2002 - 2004.

- DANKO Š. 2002: Prvé európske medzinárodné chránené územia v Pieninách. Ochrana prírody Slovenska, Banská Bystrica, 3: 2 - 3.
- DANKOVÁ K. 2002: Výsledky inventarizácie a biometrie jasoňa červenookého (*Parnassius apollo L.*) na území PIENAP-u. Ochrana prírody, Banská Bystrica, 21: 167 - 174.
- DANKOVÁ K. 2003: Vstavač vojenský ako staronový druh na území Pienin. Chránené územia Slovenska, Banská Bystrica, 57: 18.
- DANKOVÁ M. 2003: Problémy so starostlivosťou o dreviny po prechode kompetencií. Chránené územia Slovenska, Banská Bystrica, 57: 32 - 33.
- KOSTÚROVÁ L. 2003: Čisté hory a potoky v Pieninách. Ochrana prírody Slovenska, Banská Bystrica, 4: 28.
- KISKOVA K. 2003: Výskyt vydry riečnej na prítokoch Dunajca na slovenskej strane. Chránené územia Slovenska, Banská Bystrica, 57: 21.
- ŽLKOVANOVÁ K. 2003: Pieniny a Zamagurie. Ochrana prírody Slovenska, Banská Bystrica, 4: 19.
- SOEAVA Š. 2004: Krasové javy v Haligovských skalách. Chránené územia Slovenska, Banská Bystrica, 61:15.
- FERENČÁK O. 2004: Poznatky zo strážnej služby Pieninského národného parku. Chránené územia Slovenska, Banská Bystrica, 61:26.
- ŽLKOVANOVÁ K. 2004: Pomôžme mu prežiť alebo ojedinelý relikv našej prírody. Ochrana prírody Slovenska, Banská Bystrica, 2: 9.
- DANKO Š. 2004: Spolupráca na miestnej úrovni v Pieninách. Ochrana prírody Slovenska, Banská Bystrica, 3: 18.
- DANKOVÁ M. 2004: Turistická sezóna v Pieninách. Ochrana prírody Slovenska, Banská Bystrica, 3: 19.

9. Informatika (Žlkovanová)

Ku koncu roka 2004 bola správa Pieninského národného parku vybavená nasledovnou výpočtovou technikou:

- Intel Pentium II; 233 MHz (3.5 x 66), 256 MB RAM, HDD ST33210A (3 GB; 5400 RPM; Ultra-ATA/33), CD ROM PHILIPS PCA328CD, ATI Graphics Accelerator (4 MB), monitor RELISYS 988 FLAT, HP DeskJet 1120C
- AMD K5 SSA/5, 100 MHz PR100, 16 MB RAM, HDD GENERIC IDE DISK TYPE46, Cirrus Logic 5429/30/34, monitor Hansol 730 E
- Intel Celeron-A, 300 MHz (4.5 x 66), 96 MB RAM, HDD GENERIC IDE DISK TYPE46, TEAC CD-552E (52x CD-ROM), S3 ViRGE GX2 (4 MB), monitor Relisys RE786 (CX80231793), Hewlett-Packard LaserJet 6L

Printer, HP ScanJet 5100C, Externý HP CD-Writer+ 8200f (4x/4x/24x CD-RW)

- AMD Athlon XP, 1466 MHz (5.5 x 266) 1700+, 256 MB (PC2100 DDR SDRAM), HDD ST340016A (40 GB, 7200 RPM, Ultra-ATA/100), LITEON CD-ROM LTN526 (52x CD-ROM), nVIDIA RIVA TNT2 M64, monitor NEC MultiSync ClearFlat, modem DescPorte Packet, omega ZIP 100MB
- Intel Pentium 4A, 1800 MHz (4.5 x 400), 256 MB (DDR SDRAM), HDD Maxtor 6Y080L0 (80 GB, 7200 RPM, Ultra-ATA/133), CD ROM ASUS CRW-5224A (52x/24x/52x CD-RW), NVIDIA GeForce4 MX 440 (Microsoft Corporation) (64 MB), monitor LIKOM, HP DeskJet 690C, modem DrayTek ISDN Dynamic MLPPP, vyrovnávač napätia
- Intel Pentium 4A, 2800 MHz (5.25 x 533), 512 MB (DDR SDRAM), HDD WDC WD80 0JD-00HKA0 SCSI Disk Device (80 GB), monitor LITEON
- Intel Pentium 4A, 2800 MHz (5.25 x 533), 512 MB (DDR SDRAM), HDD WDC WD80 0JD-00HKA0 SCSI Disk Device (80 GB), monitor LITEON, HP scanjet 3970
- Intel Pentium 4A, 2800 MHz (5.25 x 533), 512 MB (DDR SDRAM), HDD SAMSUNG SP0802N (80 GB), LCD monitor Relisys
- Notebook, 1500 MHz (6,5 x 230), 512 MB (DDR SDRAM), HDD ST94019A (40 GB)
- Intel Pentium 4A, 512 MB (DDR SDRAM), HDD (80 GB), monitor LITEON

V ďalšom období sa predpokladá dobudovanie Správy v oblasti výpočtovej techniky pre efektívne využívanie existujúceho vybavenia.

Správa PIENAP-u má pripojenie na internet so všeobecnou e-mailovou adresou pienap@sopsr.sk. V súčasnosti má 7 pracovníkov zriadený vlastný mailbox s adresou priezvisko@sopsr.sk (okrem stefan.danko@sopsr.sk a m.dankova@sopsr.sk). Všetci strážcovia Pieninského národného parku majú spoločnú adresu pienap.straz@sopsr.sk. Od roku 2003 sa zlepšili podmienky pre prácu s internetom zakúpením PROXY+ pre desať užívateľov.

10. Zahraníčné styky a medzinárodná spolupráca (Danko)

10.1. Cezhraničná spolupráca :

Správa Pieninského národného parku na úspešnú predvojnovú bilaterálnu spoluprácu plnohodnotne nadviazala až v roku 1987 , kedy sa začali nadväzovať intenzívne kontakty s poľským Pieninskim parkom narodowym. Svoje aktivity obidva národné parku zavŕšili podpisom dohody o vzájomnej spolupráci, ktorá

bola podpísaná vo februári 1989 a o dva roky neskôr vo februári 1991 bola aktualizovaná na nové spoločenské pomery v oboch štátoch. Hlavné ťažisko spolupráce je vo výmene informácií a v spolupráci pri:

- monitorovaní antropogénnych aktivít vrátane návštevnosti,
- monitorovaní biotických a abiotických prvkov na území národných parkov,
- environmentálnej výchovy návštevníkov a miestneho obyvateľstva,
- výmene skúsenosti medzi jednotlivými pracovníkmi a pracoviskami
- organizovaní konferencií a seminárov

Spolupráca oboch prihraničných parkov v rokoch 2002 až 2004 vychádzala najmä z plánov hlavných činností oboch národných parkov a skladala sa hlavne z:

1. Tvorby koncepčných a legislatívnych materiálov a ich vzájomnej konzultácií pred schvaľovacím procesom,
2. Konzultácií a výmeny skúsenosti pri manažmente chránených častí prírody, najmä druhotných spoločenstiev na území národného parku v záujme zachovania biodiverzity lúčnych spoločenstiev a skalných biotopov s výskytom resp. potencionálnym výskytom jasoňa červenookého,
3. Výmeny informácií a spolupráce pracovníkov pri odborných prieskumoch a monitoringu. V uplynulých troch rokoch sa vykonávalo mapovanie lúčnych a mokradných spoločenstiev v územnej pôsobnosti Pieninského národného parku, pri ktorom pomáhali kolegovia z poľského národného parku.
4. Spolupráce pri prírodovedeckých výskumoch a prieskumoch a na riešení a realizácii spoločných projektov. Vymieňali sa informácie pri sledovaní hniezdzenia dravcov. V roku 2003 a 2004 sme spolupracovali na monitoringu výskytu vydry riečnej na území Podhalia, Pienin a Zamaguria. Podrobné vyhodnotenie je v kapitole ochrana a výskum druhov a biotopov.
5. V rámci spolupráce sa organizujú spoločné konferencie semináre a výstavy, vydávajú spoločné propagačné materiály, vymieňajú odborné i propagačné materiály a pod.
6. Každoročne sa striedavo na našom alebo poľskom území organizujú spoločné stretnutia pracovníkov oboch národných parkov, pri poznávaní prírodných krás a kultúrnych pamiatok jednej alebo druhej krajiny. V rokoch 2002, 2003 a 2004 sa uskutočnilo v poradí 16, 17 a 18 takéto stretnutie. V roku 2002 sme spoločne navštívili poľské územie Babiohorského národného parku a v roku 2003 územie Tatranského národného parku v časti Belianske Tatry a v roku 2004 poľský Svätokrižsky národný park.

Dôležitým rokom v uvedenom hodnotení bol rok 2002, ktorý bol pre oba národné parky obzvlášť významný, pretože si v ňom pripomenuli významné jubileá. V tomto roku uplynulo už 70 rokov od založenia „Slovenskej prírodnej rezervácie v Pieninách“ a poľského Pieninského národného parku a 35 rokov od

založenia Pieninského národného parku na Slovensku. Pri príležitosti týchto výročí sa organizovala spoločná medzinárodná konferencia, ktorá mala za úlohu zhodnotiť význam oboch národných parkov a predstaviť odbornej i laickej verejnosti ako za posledné roky pokročilo poznanie prírodných hodnôt obidvoch národných parkov. Konferencia mala dve časti slávnostnú a vedeckú.

Slávnostná konferencia pri príležitosti jubilej národných parkov sa uskutočnila dňa 19. júna 2002 za prítomnosti zástupcov obidvoch ministerstiev, predstaviteľov štátnej správy, samosprávy, lesníckych organizácií, štátnej ochrany prírody na Slovensku, jednotlivých národných parkov v Poľsku a zástupcov iných spolupracujúcich organizácií. Slávnostná konferencia mala dve časti, dopoludňajšiu v hoteli „Gornik“ v poľskom kúpeľnom meste Szczawnica a popoludňajšiu v Chránenom areáli Pieninskej lipy v obci Červený Kláštor a v hoteli Cyprián v Spišskej Starej Vsi na Slovensku.

Na úvod dopoludňajšej časti slávnostnej konferencie vystúpili riaditelia obidvoch národných parkov, ktorí spoločne striedavo privítali vzácných hostí a všetkých prítomných. V pozdravnej časti odznali pozdravy a gratulácie p. Prof. E. Simonides viceministerky životného prostredia v Poľsku, RNDr. Jozefa Kramárika generálneho riaditeľa sekcie Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky a prevažnej väčšiny prítomných zástupcov jednotlivých organizácií. V tejto časti konferencie sa uskutočnilo aj slávnostné odmeňovanie zaslúžilých pracovníkov rezortu životného prostredia v Poľsku. Následne boli prezentované tieto príležitostné referáty:

- Prečo chránime Pieniny? Prof. Dr. hab. Zbigniew Witkowski - Instytut Ochrony Przyrody
- Vedecký význam Pienin a ich ochrany v priebehu 70 rokov RNDr. Ľubomír Panigaj CSc. - UPJŠ Košice
- Perspektívy ochrany prírody na Slovensku. RNDr. Martin Kassa - Štátna ochrana prírody
- Poľské národné parky so zámerom ideí integrovanej ochrany a nutnosť dialógu Dr. Hab. Zbigniew Myczkowski - Regionalny Ośrodek Studiów i Ochrony Środowiska

Medzi obidvomi časťami konferencie predpopoludňajšej v Poľsku a popoludňajšej na Slovenskej strane, sa uskutočnila terénna autobusová exkurzia územím poľského národného parku do obce Szromowce Niżne, kde sa uskutočnila cezhraničná preprava účastníkov konferencie pl'ami na slovenskú stranu. Tento akt prepravy cez Dunajec mal symbolizovať bezbariérovosť štátnej hranice v spolupráci obidvoch národných parkov.

Hlavná časť popoludňajšej časti slávnostnej konferencie sa uskutočnila za nádherného počasia pod Tromi korunami v Chránenom areáli Pieninskej lipy, na mieste, kde bol pred sedemdesiatimi rokmi deklarovaný vznik prvého Medzinárodného parku v Európe. Po prekrásnom vystúpení sólistky a folklórného

súboru Flisocek, privítal účastníkov konferencie starosta obce Červený Kláštor. V ďalšej časti riaditeľ poľského národného parku priblížil prítomným aktivity, ktoré predchádzali vzniku Pieninského národného parku a predvojnovú spoluprácu oboch parkov. Riaditeľ slovenského národného parku zhodnotil povojnovú a súčasnú vzájomnú spoluprácu v území. Po týchto referátoch sa uskutočnil podpis deklarácie o ďalšej vzájomnej spolupráci na území obidvoch Pieninských národných parkov.

Za poľskú stranu dohodu podpísal Mgr. Inż. Arkadiusz Nowicki dyrektor - Krajowy Zarząd Parków Narodowych so sídlom vo Varšave, a Mgr. Inż. Michał Sokolowski dyrektor - Pieniński Park Narodowy v Kosciensku n/Dunajcem. Za slovenskú stranu dohodu podpísali RNDr. Martin Kassa riaditeľ Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky so sídlom v Banskej Bystrici a Ing. Štefan Danko riaditeľ Pieninského národného parku v Červenom Kláštore. Po podpise deklarácie konferencia pokračovala spoločenským večerom v hoteli Cyprián v Spišskej Starej Vsi.

Vedecká konferencia sa uskutočnila v dňoch 20. až 21. júna 2002, pričom v prvý deň sa uskutočnila referátová časť a panelová diskusia a druhý deň terénna exkurzia s vyhodnotením súťaže o najlepší poster. Počas vedeckej časti boli prezentované vedecké poznatky z územia Pienin v troch blokoch. V prvom bloku bola prezentovaná geologická, problematika a problematika kultúrneho dedičstva v území. Druhý blok bol venovaný faune Pienin a jej ochrane a tretí blok botanike.

V popoludňajších a večerných hodinách sa uskutočnila panelová diskusia, počas ktorej boli v štyroch kategóriách, „anorganika, flóra, fauna, príroda a človek“ prezentované vedecké poznatky z územia Pienin na 48 posteroch.

Počas záverečného dňa sa uskutočnila terénna exkurzia s návštevou infocentier oboch národných parkov v Červenom Kláštore, Lesnici a v poľskej Szczawnici. Na prechod medzi jednotlivými infocentrami mohli účastníci využiť náučných chodníkov cez NPR Prielom Dunajca, alebo splav na plti po rieke.

Terénna exkurzia sa ukončila podaním občerstvenia pri Chate Pieniny pri informačnom centre v Lesnici. Počas občerstvenia bola vyhodnotená aj súťaž o najlepší poster podľa jednotlivých kategórií. Tri ceny si odniesli poľskí autori a jednu cenu kolektív slovenských autorov.

10.2. Pracovná skupina pre cezhraničnú spoluprácu

Okrem uvedených bilaterálnych aktivít dvoch susedných národných parkov, riaditeľ Správy Pieninského národného parku bol členom pracovnej slovensko-poľskej komisie pre životné prostredie a lesné hospodárstvo, ktorá pracuje v rámci Medzivládnej Slovensko-poľskej komisie pre cezhraničnú spoluprácu. Jej ťažiskovými bodmi práce boli:

1. Rozvoj spolupráce v prihraničných chránených územiach pozdĺž spoločnej hranice
2. Príprava koncepcií utvorenia funkčného územia Zelené Karpaty
3. Konzultácie týkajúce sa lokalizácie investícií potrebných pre životné prostredie - monitoring životného prostredia a zdrojov emisií
4. Sledovanie vplyvu jestvujúcich a plánovaných hraničných priechodov s cieľom nedopustiť zhoršenie stavu životného prostredia
5. Stála výmena informácií v problematike regulácií a zjednotenia právnych noriem v rámci ochrany prírody – Konvencia z Espoo a pod,

6. Spolupráca v rámci spoločnej ochrany rastlín, živočíchov a biotopov - Sústava Natura 2000 a pod.
7. Spolupráca v rámci ochrany chránených minerálov, skamenelín a jaskýň
8. Zjednotenie zásad poľovníctva v prihraničných poľovných revíroch a rybolovu v hraničných vodách
9. Ochrana ekologickej hodnoty lesných ekosystémov

10.3. Štúdijné pobyty

V období od 12. 05. 2004 – 16. 05. 2004 sa uskutočnil v rámci organizácie štúdijných pobytov organizovaných PANPARK-om študijný pobyt Florentíny Coman, pracovníčky rumunského národného parku Piatra Craiului,. Cieľom jej pobytu v národných parkoch na Slovensku a v rámci nich aj v Pieninách boli nasledovné témy:

- vplyv turizmu na chránené územie a jeho manažment,
- environmentalna výchova v chránenom území,
- monitoring chránených častí prírody,
- účasť na spolupráci s miestnou komunitou,
- spolupráca a podpora mimovládnych organizácií.

11. Spolupráca s mimovládnyimi organizáciami (Danko)

Správa Pieninského národného parku intenzívne spolupracuje aj s mimovládnyimi organizáciami pôsobiacich v kompetenčnom území Pieninského národného parku. Najvýznamnejšími spolupracujúcimi organizáciami sú:

- Klub priateľov Pieninského národného parku so sídlom v Starej Ľubovni. Je to organizácia, ktorá sa zachovala po rozpade bývalej základnej organizácii Slovenského zväzu ochrancov prírody a krajiny pri PIENAP-e so sídlom v Starej Ľubovni. Z radov členov tejto organizácii boli zaškolení a menovaní deviatí členovia stráže prírody, ktorí zabezpečovali ochranné služby na území Pieninského národného parku najmä počas dňa pracovného pokoja.
- Združenie pre rozvoj regiónu Pienin a Zamaguria. S touto organizáciou najintenzívnejšie spolupracujeme v rámci edičnej a propagačnej činnosti. V hodnotených rokoch sme spoločne spracovali materiál do reprezentačnej publikácii „Pieniny a Zamagurie“ a do turistického sprievodcu „Pieniny a Zamagurie - obrazový turistický sprievodca s mapou“

12. Organizácia Správy PIENAP-u (Danko)

12.1. Personálne obsadenie

Rok 2002

Správa Pieninského národného parku k 1. januáru 2002 zamestnávala štyroch pracovníkov:

- Ing. Štefan Danko – riaditeľ, súčasne odborný pracovník pre lesníctvo a živočíšstvo.
- Ing. Štefan Soľava – odborný pracovník pre chránené časti prírody s kumulovanou funkciou anorganik.
- Ing. Mária Danková – odborný pracovník krajínár s kumulovanou funkciou botanik.
- Anna Kovalská – administratívna pracovníčka, ekonómka, dokumentátorka.

V priebehu roka Správa Pieninského národného roka získala a obsadila nasledovné funkčné miesta:

- Ing. Katarína Kisková – odborný pracovník zoológ, koordinátor pre NATURU 2000, nastúpila do zamestnania 18.2.2002
- Ing. Vladimír Klč – odborný pracovník poľnohospodár s kumulovanou funkciou dendrológ a vodné hospodárstvo, nastúpil do zamestnania 25.11.2002.

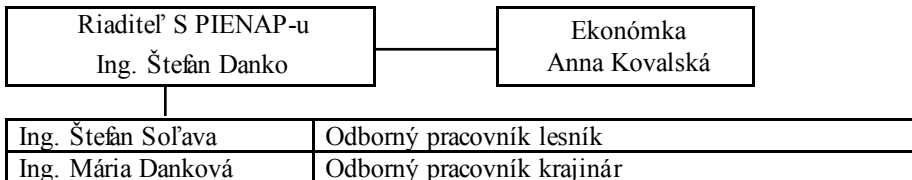
Stav pracovníkov Pieninského národného parku k 31. 12. 2002 bol 5 odborných pracovníkov a jeden administratívny pracovník.

Rok 2003

V priebehu roka 2003 pribudli Správe Pieninského národného parku nasledovní pracovníci:

- Michal Strnad – strážca, nastúpil do zamestnania 1. 2. 2003.
- Róbert Babík – strážca nastúpil do zamestnania 1. 3. 2003.
- Ing. Katarína Danková (Žlková) – odborný pracovník botanik s kumulovanou funkciou informatik od 1. 3. 2003.
- Ing. Lucia Kostúrová – odborný pracovník pre environmentálnu výchovu od 1. 7. 2003.

Stav pracovníkov a organizačná štruktúra na konci roku 2003:

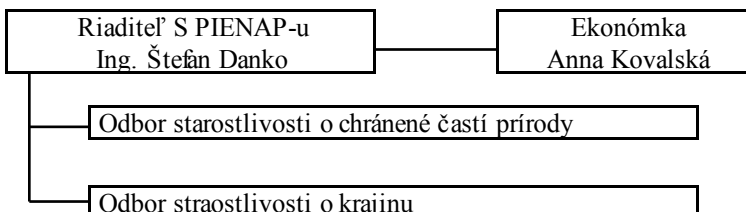
Ing. Katarína Žlkovanová	Odborný pracovník botanik, informatik
Ing. Katarína Kisková	Odborný pracovník zoológ, koordinátor pre Naturu 2000
Ing. Lucia Kosúrová	Odborný pracovník pre environmentálnu výchovu
Míchal Strnad	Strážca
Róbert Babík	Strážca

Rok 2004

V priebehu roka sa v personálnom obsadení Správy Pieninského národného parku udiali nasledovné zmeny

- Ondrej Ferenčák – strážca nastúpil do práce 1. 4. 2005
- Stanislav Rak – strážca nastúpil do práce 1. 4. 2005
- Ing. Peter Vnenčák – odborný pracovník zoológ nastúpil dňa 19. 4. 2004. na zastupovanie Ing. Kataríny Kiskovej počas materskej dovolenky.
- Ing. Lucia Kostúrová - odborný pracovník pre environmentálnu výchovu, ukončila pracovný pomer dohodou 30. 4. 2005
- Ing. Ing. Margaréta Malatinová – odborný pracovník pre environmentálnu výchovu začala pracovný pomer dňa 1. 5. 2004

Stav na konci roka 2004 bol 12 pracovníkov v nasledovnej organizačnej štruktúre:

Odbor starostlivosti o chránené časti prírody

Ing. Štefan Soľava - vedúci odboru	Odborný pracovník lesník
Ing. Katarína Žlkovanová	Odborný pracovník botanik, informatik
Ing. Katarína Kisková	Odborný pracovník zoológ, koordinátor pre Naturu 2000
Míchal Strnad	Strážca
Róbert Babík	Strážca
Stanislav Rak	Strážca

Odbor starostlivosti o krajinu

Ing. Mária Danková - vedúca odboru	Odborný pracovník krajinár
Ing. Vladimír Klíč	Odborný pracovník poľnohospodár, dendrológ.
Ing. Margaréta Malatinová	Odborný pracovník pre environmentálnu výchovu
Ondrej Ferenčák	Strážca

13. Ekonomia (Kovalská)

Správa Pieninského národného parku v Červenom Kláštore v rokoch 2002 až 2003 bola samostatnou organizačnou jednotkou Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky so sídlom v Banskej Bystrici. Štátna ochrana prírody SR je rozpočtová organizácia, napojená na rozpočet Ministerstva životného prostredia SR. V priebehu roka 2004 prešla Štátna ochrana prírody SR na systém štátnej pokladnice, pričom Správe PIENAP-u nebola pridelená štátna pokladnica vo forme vnútornej organizačnej jednotky. Do 30. 6. 2004 sa vykonávalo účtovanie bežných výdavkov na Správe PIENAP-u, od 1. 7. 2004 na útvaru ekonomiky a prevádzky Štátnej ochrany prírody SR v Banskej Bystrici.

Financovanie prevádzkovej činnosti Správy PIENAP-u bolo zabezpečené formou pridelených limitov vo výške schváleného rozpočtu na príslušný rok na bežné výdavky. Taktiež v rokoch 2002 a 2003 boli Správe PIENAP-u pridelené ďalšie finančné prostriedky ako napríklad úprava rozpočtu pre Akčný plán biodiverzity, povolené prekročenie rozpočtu pre projekty BIOTA a NATURA 2000, údržbu objektu terénnej stanice vo Veľkej Frankovej, poisťné plnenie ako aj mimorozpočtové sponzorské prostriedky.

Tab. 13

Čerpanie rozpočtu 2002	Rozpočet (tis. Sk)	Čerpanie (tis. Sk)
631 - Cestovné výdavky	45	25
632 - Energie, voda, komunikácie	83	71
633 - Materiál a služby	242	183
634 - Dopravné	104	77
635 - Rutinná a štandardná údržba	23	54
636 - Nájomné za prenájom	110	92
637 - Ostatné tovary a služby	393	498

Bežné výdavky spolu	1 000	1 000
Mimorozpočtové - konferencia	11,2	11,2
AP Biodiverzita	88	88
Biota	3	3
Údržba terénnej stanice V. Franková	150	150
Celkom	1 252,2	1 252,2

Tab. 14

Čerpanie rozpočtu 2003	Rozpočet (tis. Sk)	Čerpanie (tis. Sk)
631 - Cestovné výdavky	70	43
632 - Energie, voda komunikácie	122	71
633 - Materiál a služby	275	359
634 - Dopravné	112	142
635 - Rutinná a štandardná údržba	88	93
636 - Nájomné za prenájom	185	148
637 - Ostatné tovary a služby	348	344
Bežné výdavky spolu	1 200	1 200
Mimorozpočtové - sponzorstvo BIOFAKTORY	28	28
Mimorozpočtové - projekt DANCEE -rašeliniská	11	11
Poistné plnenie	16	16
NATURA 2000	34	34
Údržba terénnej stanice V. Franková	80	80
Celkom	1 369	1 369

Tab. 15

Čerpanie rozpočtu 2004	Rozpočet (tis. Sk)	Čerpanie (tis. Sk)
631 - Cestovné výdavky	67	51
632 - Energie, voda komunikácie	85	81
633 - Materiál a služby	208	301
634 - Dopravné	121	150
635 - Rutinná a štandardná údržba	91	9
636 - Nájomné za prenájom	230	227
637 - Ostatné tovary a služby	462	445
Bežné výdavky spolu	1 264	1 264
Mimorozpočtové - sponzorstvo BIOFAKTORY	20	

14. Pod'akovanie

Správa Pieninského národného parku ďakuje všetkým, ktorí v rokoch 2002 - 2004 akýmkoľvek spôsobom podporili ochranu prírody v Pieninskom národnom parku.

Za odbornú spoluprácu a pomoc kolegom z organizácií:

- Múzeum Spiša, Spišská Nová Ves
- ÚBEV UPJS - PF v Košiciach
- Ústav zoológie SAV, Košice
- LF TU Zvolen - Katedra fytológie
- FEE TU Zvolen, Banská Štiavnica
- ŠOP SR Banská Bystrica
- Správa NP Muránska planina, Správa TANAP-u, Správa NP Slovenský raj
- ŠL TANAP-u, ochranný obvod Červený Kláštor
- Výskumná stanica ŠL TANAP-u
- Univerzita veterinárneho lekárstva - rehabilitačná stanica Rozhanovce
- ZOO Bojnice
- Poľský Pieninský národný park
- Poľovné združenia na území NP a ochranného pásma Pieniny, Veľký Lipník, Bystrá, Franková
- Ministerstvo životného prostredia SR
- Centrum pre aplikovanú ekológiu DAPHNE

Za spoluprácu:

- členom Klubu priateľov Pienin
- pedagógom, študentom a žiakom stredných a základných škôl zo Spišskej Starej Vsi, Spišských Hanušoviec, Veľkého Lipníka, Haligoviec, Lesnice, Orlova
- Centrum voľného času Šťastenko v Spišskej Starej Vsi
- Klub slovenských turistov
- Chata PIENINY
- Biofaktory, Norbert Sommer, Bratislava
- Pientour Červený Kláštor
- Povodie Bodrogu a Hornádu Poprad
- Katastrálny úrad v Starej Lubovni
- Katastrálny úrad v Kežmarku
- Okresný úrad Stará Lubovňa
- Okresný úrad Kežmarok

ako aj ďalším na tomto mieste nemenovaným spolupracovníkom a priateľom.
Ďakujeme.

Vydal: Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky
Správa Pieninského národného parku Červený Kláštor
Technický redaktor: Ing. Štefán Danko
Foto: Archív Pieninského národného parku
Tlač: